

DƆAANAƆ

Yá pɔ́ kú láε bee guuɔ

Dɔaanaɔ lá yābuubuu pɔ́ Isailiɔ kè za gɔɔ pɔ́ aa z̄ɔ́le Kanaa bùsuu e à gè pè gɔɔ pɔ́ Isailiɔ kía kpà ò̀b̀w̄ɛɛɛ. Láε bee Isaili dɔaanaɔ yākeɔ́ ń ń kuao ò̀w̄ɛɛ ɔ. Isailiɔ kía v̄i gɔɔ beeo, an dɔaanaɔ mé gbé pɔ́ Lua iko kpámáɔ ũ. Aame Isaili gbé z̄ɔɔ pɔ́ aai yá ḡ́ḡ́ Isailiɔne mé aai dɔaané an z̄ikaa ń buipáleo guuɔ ũ.

Dɔaanaɔ lá kpaalea lee àaɔe:

Yá pɔ́ kè Isailiɔ z̄ɔ́lea Kanaa bùsuu gɔɔ e à gè pèð gɔɔ pɔ́ Yozuee gàwa (1.1-2.10).

Lá Lua ì dɔaanaɔ se à ń z̄i aa a gbéɔ ɔ ń ibeɛɔ ɔz̄i (2.11-16.31).

Yābuubuu lee pla pɔ́ Isailiɔ kè e à gè pè an kía kpaawa. (17-21).

Dɔaanaɔ lá guu yá pɔ́ Isailiɔ lè píi b̀ò an lu-ayāmasai kíie. Tó aa b̀ò Lua kpe aa pā kpààzi, ò́ buipáleo ì ɔ́t̄má. Ama tó aa èa zè ń Luao aa wiilèwà, ì ń wēnagwa à ń sí ń ibeɛpiɔwae. N beeo aai gi wàɔ zɔble Kanaa bùsu t̄áaɔneɛ, aai weele wàɔ kōni ke Luae (17-18), aà yādilenɔɔ ì s̄áɔgue (19-21).

An kua beewa tò aa gè ńz̄lazi ń yáɔ. Lápi láak̄i lé ɔ̀b̀w̄ɛɛ, tó Dii ń tó ńz̄iæ mé i mó ń misii yāao, lá an buiɔ aao den we. Sema Lua gbéɔ aao d̄ɔ gbé pɔ́ wa misiileè. Wá baade ali misiile Luae yà, ge yá pɔ́ ali káwágu ò́ wálio ke?

Isailiɔ z̄ikaa ń Kanaa bui pɔ́ ḡ́ɔ

1 Yozuee gaa gbɛa Isailiɔ Dii là à mɛ̀: Déme a gé zíkaiwɛɛ ní Kanaaɔ káaui? 2 Ǿ Dii mɛ̀: Yuda buiɔ mé aa gé. A ma! Ma bùsupi nàné ní ɔziɛ. 3 Ǿ Yuda buiɔ ò ní gbɛ́ Simɛɔ buiɔne: A mɔ ge zɛwɛɛ bùsu pɔ wa kpàwáú, wà zíkà ní Kanaaɔ, wí gbasá gé zɛié bùsu pɔ wa kpàwáú. Ǿ Simɛɔ buiɔ gèrínɔ. 4 Ké Yuda buiɔ gè màa, Dii Kanaaɔ ní Peliziɔ nàné ní ɔzi, ɔ aa ní dɛdɛ Bɛzɛki ðaasɔsɔ lɛɛ kwi (10.000). 5 Wɛkii aa Adonibɛzɛki lè, aa zíkàaàɔ, ɔ aa Kanaaɔ ní Pelizipiɔ dèdɛ. 6 Ké kíapi lé bàale, ɔ aa pèwà. Aa aà kù, ɔ aa aà ɔnemias ní aà gbánemias zòzò. 7 Ǿ Adonibɛzɛki mɛ̀: Ma kía gbɛɔn bàaɔkwio ɔnemias ní ní gbánemias zòzò, ɔ aa ma táabũnu blɛ kasonaɔ pèɛɛ aa blè. Lá má kè gbɛ́piɔne fla ɔ Lua bòmɛɛ. Ǿ aa taaàɔ Yelusaleũ, we à gàu.

8 Ké Yuda buiɔ lèlɛ Yelusaleũwa aa sí, ɔ aa a gbɛ́ɔ dèdɛ ní fɛ̀ndao, aa tɛsòwà. 9 Bee gbɛa Yuda buiɔ gè zíkai ní Kanaa pɔ kú bùsu gusísídeuɔ ní Nɛgɛvɛo ní gusalalao. 10 Aa gè lèlɛ Kanaa pɔ kú Hɛblɔɔwa. Yãa Hɛblɔ tón Kiliataɔaba. We aa zìblèu Sesai ní Aimanio ní Talemaiowa.*

11 Bɔa we aa gè lèlɛ Dɛbiideɔwa. Yãa Dɛbii tón Kiliasefɛɛ. 12 Ǿ Kalebu mɛ̀: Gbɛ́ pɔ lèlɛ Kiliasefɛɛpiwa a sí ɔ má a nɛnɔɛ Akesa kpawà nɔ ũ. 13 Kalebu dáuna Kenazi né Ǿnieli mé sí, ɔ Kalebu a nɛnɔɛpi kpàwà. 14 Ké à aà sè, à nàɛwà aà ge tɔlɛ wabike a maewa. Ké nɔɛpi pìla a zàa'ínawa, ɔ aà mae Kalebupi aà là à mɛ̀: Bó ní yeii? 15 Ǿ a wèwà à mɛ̀: Gbɛ́kɛkɛmɛɛ. Lá tɔlɛ pɔ n ma gba ku Nɛgɛvɛ guwaiwaiue, ma gba a nibɔnade sa. Ǿ Kalebu aà gbà tɔlɛ pɔ a nibɔna ku

* **1:10** Nao 13.22

sìsìɔna musu ní a nibɔna pɔ́ kú guzulɛuo.†

16 Mɔizi ànsue bui pɔ́ wí me Keniɔ̀ b̀ wéle daminalikpɛdeu‡ ní Yuda buiɔ̀, aa gè z̀lèrínɔ̀ ní b̀susu Alade sae Negɛve guwaiwaiu.

17 ɔ̀ Yuda buiɔ̀ ní ní gbé́ Simɛɔ̀ buiɔ̀ gè lèle Kanaa pɔ́ kú Zefataɔ̀wa. Aa wélepi kè kélekele, ɔ̀ aa tɔkpàè ɔ̀ma. § 18 Yuda buiɔ̀ Gaza ní Asekelonio ní Ekelonio ní ní tɔ̀leɔ̀ sí. 19 Dii kúrínɔ̀, ɔ̀ aa ní b̀susu gusíside sí, āma aai f̄ a gusalaladeɔ̀ yàò, ké gbé́piɔ̀ zikasɔ̀gɔ̀ v̄i mɔ̀pɔ̀ ũ yáí. 20 Wà Hebl̄ɔ̀ kpà Kalebuwa lá Mɔizi a legbè̀wa, ɔ̀ a sí Anaki bui gbè̀ɔ̀n àaɔ̀wa. 21 Bèyāmeɛ buiɔ̀ s̄ɔ̀ aai Yebusi pɔ́ kú Yelusaleũ yao, ɔ̀ Yebusiɔ̀ kúrínɔ̀ Yelusaleũ e ní a gbāo.*

22 Yosefu buiɔ̀ s̄ɔ̀ aa lèle Beteliwa, mé Dii kúrínɔ̀. 23 Yāa Beteli tón Luzu. Ké aa gbé́ɔ̀ z̀ Beteli asiigwai, 24 asiigwanapiɔ̀ ḡɔ̀e è, àle b̀ wélepiu, ɔ̀ aa òè: Lá wá ke wà gè wéle guu owèe, wí gbè̀kekene. 25 Ké à gèkii ò̀bné, ɔ̀ aa wélepideɔ̀ dède ní f̄endao, ɔ̀ aa ḡɔ̀epi tò ní aà daɔ̀ píi. 26 Ḡɔ̀epi gè Iti b̀susu, à wéle kàle we, ɔ̀ à tɔkpàè Luzu. Tó bee mé ḡòè e ní a gbāo. 27 Manase buiɔ̀ i f̄ Betesā ní Taanakio ní Dooò ní Ibleaũ ní Megidoo ní ní bualoũ̀ sí Kanaaɔ̀wao, aa ḡi wa z̀lèa b̀supiue.

28 Ké Isailio gbāa è, ɔ̀ aa Kanaaɔ̀ dà zɔ̀z̄i, aai ní yá píio.† 29 Maa Eflaiũ buiɔ̀ i Kanaa pɔ́ kú Gezeɛɔ̀ yao, ɔ̀ aa ku we s̄ānu.‡ 30 Zabulɔ̀ni buiɔ̀ s̄ɔ̀ aai Kanaa pɔ́ kú Keloni ní Naalolioɔ̀ yao, ɔ̀ aa ní dá zɔ̀z̄i. 31 Aseɛ buiɔ̀ i gbé́ pɔ́ kú Ako ní Sid̄o ní Alabeo

† 1:15 Yoz 15.13-19 ‡ 1:16 Yelikon we. § 1:17 Bee mè wíwia.

* 1:21 Yoz 15.63, 2Sam 5.6 † 1:28 Yoz 17.11-13 ‡ 1:29 Yoz 16.10

ń Akazibuo ń Eɛbao ń Afekio ń Leobeo yao, ³² ɔ̃ aa ku s̃anu ń Kanaa b̃sudepio. ³³ Nefatali buio i Besemesideɔ ń Betanadeɔ yao, ɔ̃ aa ku s̃anu ń Kanaa b̃sudepio, aa ń dá zɔziu. ³⁴ Ɔ Amoleɔ ɔz̃̃ Dã buiozi, aa ń kpá gusis̃ideu, aai weiné aa mò z̃̃le gusalalauo. ³⁵ Amolepio gi z̃̃leɛ Elesi gbez̃i ń Ayalonio ń Saalebiũo. Ké Yosefu buio gbãa è, ɔ̃ aa ń dá zɔziu. ³⁶ Amole b̃usu z̃̃le dàale za Sóigbeboleie e à gè pèò Selawa e à gèò ae.

2

Dii Malaika b̃ m̃ɔa Isailiɔwa Bokiũ

¹ Dii Malaika b̃ò Giligali,* à gè Bokiũ à m̃è: Ma á bóle Egipi, ma g̃éáno b̃usu p̃o ma a legb̃è á deziɔneɛ bee guu. Ma m̃è ma bàa aɔ kúáno gɔɔpiiɛ, a gbooa vío. ² Má òé, ásu mak̃ɛ ń b̃suebeedeɔo. Má òé à ń sa'okiũ gboo,† ɔ̃ i ma yãmao. Bóyãí á k̃èi màai? ³ Too! Mále oé, má ń yáé lo. Aaɔ deé le ũ á gb̃àt̃ɛɛue, mé an táaɔ aaɔ deé bai ũɛ. ⁴ Ké Dii Malaika yápi ò Isailiɔne, aa ɔ̀b̃ò maamaaɛ. ⁵ Ɔ aa tɔkpà gupie Bokiũ,‡ ɔ̃ aa sa'ò Diiwa we.

Isailiɔ p̃òɔb̃ɔz̃akea

⁶ Yozuee gb̃éɔ gbaɛa gbea baade gè b̃usu p̃o a kpaal̃éné s̃i. ⁷ Aa z̃òbl̃è Diiɛ ń ñsem̃endoo Yozuee gɔɔ ń gɔɔ p̃o gb̃ɛz̃ɔ p̃o g̃èg̃è deaàlao kuo. Gb̃ɛz̃ɔpio wes̃i yãz̃ɔ p̃o Dii k̃è Isailiɔnele pii. ⁸ Dii z̃òbl̃ena Nuni né Yozuee k̃è w̃è bas̃okwie, ɔ̃ à gb̃asa gà. ⁹ Wà

* **2:1** Yoz 5.13 † **2:2** Bɔa 34.12-13, Iko 7.2-5 ‡ **2:5** Bee m̃è ɔ̀b̃l̃naɔ.

aà v̄i bùsu pɔ de aà baa ũ guu Timena Sela, Eflaiũ buiɔ bùsu s̄is̄ideue, Gaasi gbès̄is̄i gubāntoo oi. §

¹⁰ Ké Yozuee gɔɔdeɔ gàga píi, an né pɔ f̄ele ní kpeɔ Dii d̄so, mé aa yá pɔ a kè ní deziɔne d̄so. ¹¹ Ǿ aa yá pɔ v̄ai Dii kè, aa zɔblè táaɔne. ¹² Aa pākpa ní deziɔ Dii pɔ ní bóle Egipizi, aa tè bui pɔ liaañziɔ táaɔzi aa kùlené, ɔ aa Dii pɔ f̄elè. ¹³ Aa pākpaàazi, aa zɔblè Baalié ní Asetaatio. ¹⁴ Ǿ Dii pɔ f̄èñzi à ní ná ní wetānaɔne ní ɔzi, aa ní wáa. A ní kpá ní ibee pɔ liaañziɔwa, ɔ aai f̄ɔ ḡi ní níziɔ ní ibeepiɔ ɔzi. ¹⁵ Lá aa gè z̄ikai píi, Dii i bɔ ní kpee, ké asu bɔ́nɔ nao, lá a ònéwa, ɔ aa ḡɔ yooyea.

¹⁶ Ǿ Dii iɔ dɔaanaɔ dilené sa, ké aa ní bɔ ní wetānaɔ ɔzi. ¹⁷ Kási aali ní dɔaanapiɔ yāmao, aa gbās̄ikè ní táaɔ aa kùlené. Aa kè zé pɔ ní deziɔ sèwa àanno, aaliɔ yá pɔ Dii dilené k̄ua lá ní deziɔwao. ¹⁸ Tó Dii dɔaana dilené, iɔ kú ní dɔaanapiɔ, ɔ iɔ ní sí ní ibeeɔwa e dɔaanapi wēni léu, asa tó aa aukè gbé pɔ lé ní wetā aale ɔt̄máɔ yái, Dii i ní wēnagwaε. ¹⁹ Tó dɔaana gà s̄ɔ, aā εa ɔ̀kpa de ní maεlaε. Aā té táaɔzi, aā zɔblené, aā kùlené. Aali ní yākeapiɔ ní ní swágbaao too.

²⁰ Ǿ Dii pɔ f̄èñzi à mè: Lá buipi ma bàakuañnɔ ní ní deziɔ yá gbò, aai ma yāmao, ²¹ má bui pɔ Yozuee gà à ní tó ní bùsuɔ kee yáné bo. ²² Má ní tó weε, buipiɔ ɔ má Isailiɔ ȳɔ, tó aa ma zé sé aao ma yá k̄ua lá ní deziɔ kèwa, ge tó aa keo. ²³ A yái Dii buipiɔ tòi we. I ní na Yozuee a ɔzi à ní yáé ḡɔɔ.

3

¹ Dii buipio tò we, ké à Isaili pɔ aa Kanaa bùsu zikaa dɔɔ yɔðe, ² i zɪ dada n gbé pɔ aa Kanaa zɪ dɔ yãapiɔne. Buipion ke: ³ Filitɛɔ kía gbɛɔn sɔɔ. Kanaa n Sidɔdeɔ n Ivi pɔ kú Libã bùsu sɪsɪdeu za Baali Eɛmɔ gbɛzi e à gè pè Amata bɔlewaɔ. ⁴ A n tó we, ké à Isailio yɔð à gwa tó aɔ a yá pɔ á dà Moizie, a dilɛ n dezioɔne kũa. ⁵ A yáí tò Isailio ku sãnu n Kanaa n Itio n Amɔleɔ n Pelizio n Ivio n Yebusio. ⁶ Aa n nenɔeɔ sè nɔ ũ, mé aa n nenɔeɔ kpãsa buipio nɛgɔeɔwa, ɔ aa zɔblè n táaɔne.

ɔnieli

⁷ Isailio yá pɔ Dii yeio kè. Dii n Lua yá sãngu, ɔ aa zɔblè Baalie n Asetaatio. ⁸ ɔ Dii pɔ fɛnzi à n ná Mesɔpɔtami bùsu kí Kusã Lisataiũe a ɔzi, ɔ aa zɔblè wè swaaɔ. ⁹ Ké aa wiilè Diiwa, ɔ à suabana dilɛné, ɔn Kalebu dáuna Kenazi né ɔnieli ũ. ɔme n bó. ¹⁰ Dii Nisina diè, ɔ à dɔaa Isailioɔne zɪ guu. Dii Mesɔpɔtami bùsu kí Kusã Lisataiũ nàe a ɔzi, ɔ à gbãamòè. ¹¹ ɔ an bùsu gè dɔdɔa wè bla e Kenazi né ɔnieli gè gàð.

Ehudu

¹² Isailio èa yá pɔ Dii yeio kè lɔ, ɔ Dii tò Mɔabuɔ kí Egɛlɔni gbãamòné vãí pɔ aa kèpi yáí. ¹³ Egɛlɔni Amɔnio n Amaleki buio nãwa, ɔ aa mò lèle Isailioɔwa aa wéle daminalikpɛde* sɪ. ¹⁴ Isailio zɔblè Mɔabuɔ kí Egɛlɔnie e wè bao plasai. ¹⁵ ɔ aa wiilè Diiwa, ɔ à suabana dilɛné, ɔn Gela né Ehudu, Bɛyãmɛɛ bui ũ. ɔzɛɛdeɛ. Isailio aà zɪ falubɔi Mɔabuɔ kí Egɛlɔnie. ¹⁶ Ehudu fɛna lekpepla pɪ, a gbãa kà gãsisuu do.

* **3:13** Yeliko.

A nà a gbala ɔplaawa a ula zíe, ¹⁷ ɔ à gè falubòè. Egeɓni sɔ à mèkpa maamaae. ¹⁸ Ké Ehudu ní gbé pɔ falu sè m̀d̀o falu kpàwà aa làa, aale tá, ɔ Ehudu a gbépiɔ gbàe. ¹⁹ ɔ à èa t́aa pɔ kú Giligali sae, à sù kíapiwa à mè: Má asiiyá ví mà onε. ɔ kípi mè: A to mà yáma, ɔ àà ìwa pɔ kuaànɔ̀ b̀le. ²⁰ Egeɓni z̀leaa ado kpé musu kpea niεu, ɔ Ehudu s̀aaazi à mè: Má yá pɔ b̀ Lua kíi ví mà onε. Ké kípi f̀le a kílau, ²¹ ɔ Ehudu a f̀ena ga wò a ɔplaa gbalawa ní ɔzeεo, à àà z̀ò a gbεεu. ²² ɔ f̀ena gè àà gbεεu ní a páo píi e à gè b̀ kpε. Ehudu i f̀enapi woo, ɔ nísi k̀aaawà. ²³ Ehudu b̀ kpεεe, à kpea musupi zé tà, à kilidàu.

²⁴ Àà b̀aa gbεa Egeɓni ìwaɔ̀ m̀, aa è kpeapi zé taa, wà kilidàu, ɔ aa mè: Ale bíikpeke kpea niε guu yá m̀ɔ̀ɔ̀? ²⁵ Aale àà dá, aale àà dá e aa bílikè. Ké aa è i zεw̄énεo, ɔ aa kili sè aa w̄è, aa sù ní dii è ẁleaa z̀le gè. ²⁶ Gɔ̀ pɔ aale ḡεḡe màa, Ehudu bàalè à d̀ t́apiɔzi à tà Seila. ²⁷ Ké à kà we, a t̀ò wà kuupè Eflaiũ bùsu s̀s̀ideu, ɔ Isailiɔ̀ p̀ilaaànɔ̀ gbès̀s̀iɔ̀wa, Ehudu mé d̀aaaa. ²⁸ A òné: A temazi, asa Dii á ibεε M̀abuɔ̀ nàé á ɔziε. Aa t́aaazi, ɔ aa Yuud̄ε buak̄i pɔ ì gé M̀abù bùsuu sí, aai wei gb̄εe bùa ɓo. ²⁹ Zibeezi aa M̀abuɔ̀ d̀èdε gb̄εɔ̀n òaas̀ɔ̀ɔ̀ leε kwi (10.000) taawa, an gb̄εe i ɓo. ³⁰ Gɔ̀ bee Isailiɔ̀ gb̄aa m̀ M̀abuɔ̀ne, ɔ an bùsu g̀ò d̀d̀ba e w̄è basiiɔ̀.

Samεgaa

³¹ Àà gbεa Anata né Samεgaa Filit̄ε d̀èdε gb̄εɔ̀n òaa àaɔ̀ ní z̀ú z̀ikεna totob̀o, à Isailiɔ̀ suabà ɓo.

4

Debolaa n̄ Balakuo

¹ Ké Ehudu gà, Isailio èa yá pó Dii yeio kè lo. ² Ǿ Dii n̄ ná Kanaaɔ kí Yabē pó zōlea Azooe a ɔzī. Aà zīgɔɔ gbēzɔɔ tón Sisela. Aà ben Alose Goiū. ³ A zikasōgo mɔpɔɔ vī mèn òaa síiɔ n̄ basoo (900). A gbāamò Isailione pāsipāsī e wè bao, ɔ Isailio wiilè Diiwa.

⁴ Goo bee nɔe ānabi Debolaa, Lapido na de Isailio dɔaana ū. ⁵ I yágɔgɔné a daminali gbáu Lama n̄ Betelio zānguo, Eflaiū buio būsuo sīsīdeu. Isailio ìo gé aà k̄i we. ⁶ Ǿ à Abinɔaū né Balaku pó kú Kedesi, Nefatali buio būsuo sīsī, a òè: Dii Isailio Lua mè, fele gé Nefatali buio n̄ Zabulni buio se gbēɔn òaasɔɔo lee kwi (10.000), ní géɔnɔ Taboo gbēzī. ⁷ Dii a Yabē zīgɔɔ gbēzɔɔ Sisela gále mɔaàno Kisɔ swai n̄ aà s̄go n̄ aà zīgɔɔ dasidasi, i aà nanɛ n ɔzī we. ⁸ Ǿ Balaku òè: Tó n̄yɔ gemanɔ lé, má gé. Tó n̄yɔ gemanɔ s̄o, má geo. ⁹ Ǿ Debolaa mè: Má gennɔ, āma lá n̄ ò màa, i ke n̄ tó mé a bɔo. Nɔe ɔ Dii a Sisela naè a ɔzī sa. Ǿ Debolaa fele gèaàno Kedesi.

¹⁰ Ǿ Balaku Zabulni buio n̄ Nefatali buio kàaa Kedesi, ɔ à dàzeu kèse n̄ gbēɔn òaasɔɔo lee kwipio. Debolaa kú n̄ guu. ¹¹ Keni bui Ebee bò Kenio būsuo yāa, à mò bòokpà gbéneli pó kú Zaananiū gbáu Kedesi sae. Keniá Mɔizi ānsue Obaba buio doe. ¹² Wa ò Siselaɛ Abinɔaū né Balaku gè Taboo gbēzī, ¹³ ɔ à a s̄go mɔpɔɔ kàaa mèn òaa síiɔ n̄ basoo n̄ zīgɔ pó kuanɔ. Bɔaɔnɔ Alose Goiū aa gè Kisɔ swai. ¹⁴ Ǿ Debolaa ò Balakuɛ: Gé, asa gbā Dii a Sisela nanɛ n ɔzī. Dii dɔaaane noa? Ǿ Balaku p̄la Taboo gbewa n̄ zīgɔ gbēɔn òaasɔɔo lee kwipio.

15 Dii tò Sisela ní aà s̀́godeɔ ní aà zìg̀ɔ̀ kpekpà Balaku f̀́ndaε, ̀́ Sisela b̀̀ a s̀́gou à bàalè. 16 Balaku p̀̀ε Sisela zìg̀ɔ̀ ní ní s̀́goɔzi e Alose Goiũ. We à ní dεdεu ní f̀́ndao píi, baa gbé m̀̀endo i b̀̀o. 17 ̀́ Sisela tilè à gè s̀́ Keni bui Εβεε na Yaeli kpéu, asa Azoo kí Yabē ní Εβεε bεdeɔ k̀́ yāmà yāaε. 18 Yaeli b̀̀ d̀̀aàε à m̀̀: M̀̀ g̀́ kpéu Baa. Gē! Nsu to v̀́a n kũo. Ké à g̀̀, ̀́ nɔ̀epi kũntu k̀̀aàa, 19 ̀́ Sisela ò̀̀: Imi lé ma dε, ma gba í mà mi. ̀́ à v̀́ t̀̀u s̀̀ a dà̀ a m̀́, ̀́ à èa kũntu k̀̀aàa. 20 Sisela ò̀̀: Ze kpεεε. Tó gbēε m̀̀ n la, gbēε ku laoa, ò̀ aawo. 21 A g̀̀ ní kpasai'io, ké aà ỳ̀εε làa yáí. ̀́ Εβεε na Yaeli zwáakpe kálo s̀̀ ní masanao, à s̀̀ò Siselazi tεεε, ̀́ à kálopi p̀̀ aà swāg̀̀z̀́wa, a p̀̀ a à g̀̀ g̀̀ t̀̀ε kũ, ̀́ à g̀̀. 22 A m̀̀ l̀̀ Balaku lé p̀̀ε Siselazi, ̀́ Yaeli b̀̀ g̀̀ d̀̀aàε à m̀̀: M̀̀ mà gbé p̀̀ r̀̀ε wεεε ɔ̀̀nε. Ké à g̀̀ kpéu, ̀́ à Sisela è wúlea, à g̀̀ ní káloo pεa aà swāg̀̀z̀́. 23 Zibeez̀́ Lua Kanaaɔ kí Yabē bùsa Isailiɔnε. 24 ̀́ Isailiɔ p̀̀s̀́ lé dεdε e aa g̀̀ Kanaaɔ kí Yabē d̀̀ò.

5

Lε p̀́ Debolaa dà

1 Zibeez̀́ Debolaa ní Abinɔaũ né Balakuo lεε bee s̀́:

2 Ké Isaili dɔaanaɔ b̀̀ d̀̀aa, gbé k̀́niɔ t́́nzi teasisai.

A Dii sáaukpa!

3 Kíaa, à ỳ́ε bee ma!

Gbāadeɔ, à swákpa!

Má lεsi Dii yá musu,

má Dii Isailiɔ Lua táasile.

4 Ké Dii b̀ Sei gbɛ musu,
 tɔɔlɛ l̀alua,
 ké àlɛ pã Ɛdɔũɔ b̀supia,
 loupɔɔ f̀, lou mà maamaa.

5 Gb̀sis̀ d̀edee Dii aɛ,
 Isailiɔ Lua p̀ b̀ m̀má Sinaipi.*

6 Anata né Samɛgaa gɔɔ, Yaeli gɔɔ,
 gb̀ɛ lí zɛda sɛ lɔɔ,
 zéwɛwɛna ɔ ẁlɛgɛna ì sé.

7 Kíaa lé midɛ Isaili b̀suu,
 ɔ ma Debolaa ma gɔ Isailiɔ da ũ.

8 Ké aa zè ní dii dafuɔ,
 ɔ z̀ k̄ k̄ ẁlɛ b̀ibɔlɛu.
 Baa gb̀ɛn òaasɔɔ lɛɛ bla (40.000) guu
 gb̀ɛ s̀ngbao ge s̀na v̄iɔ.

9 Ma p̀ dɔ Isailiɔ dɔaanaɔwa
 ní gb̀é p̀ t́nzi teasisaiɔ.
 A Dii sáaukpa!

10 A gb̀é p̀ á di zàa'in pua kpɛɔ
 á gb̀é p̀ á z̀lɛ tɛfeniwapiɔ
 ní á gb̀é p̀ á bɛ k̀sɛɔ, à a yã'o.

11 Gb̀é p̀ k̄aaa ítɔk̄liɔ zɔa dɔ,
 aa Dii maakɛɔ d̀au lé siuné,
 Isailiɔ kíaa z̀iblè,
 ɔ Dii gb̀éɔ s̀ù ní ẁlɛɔ guu.

12 Fɛlɛ Debolaa! Fɛlɛ!
 Fɛlɛ lesi! Fɛlɛ!
 Abinɔaũ né Balaku,
 fɛlɛ dɔaa n z̀zɔɔnɛ.

13 ɔ gb̀é p̀ g̀ɔɔ b̀ m̀ k̄iɔ k̄i,
 Dii gb̀éɔ m̀ ma k̄i ní nɛgɔnaɔ.

* 5:5 Bɔa 19.18

14 Eflaiũ bui pɔ aa Amaleki buiɔ fùɔ
 ní Běyãmɛɛ buieɔ tenzi.

Makii buieɔ de dɔaanaɔ ũ,
 Zabulɔni buieɔ gopana kũa.

15 Isakaa bui kĩaɔ kú ní Debolaaɔ,
 Isakaa buiɔ kú ní Balakuo,
 aa sĩaànɔ gusalalau.

Lubeni bui gãliɔ seakè.

16 Akɛa a gɔ kĩnaɔ saɛ,
 áɛ kulɛpɛa sãɔnɛ mai?

Lubeni bui gãliɔ seakè maamaaɛ.

17 Galada búsudeɔ gɔ Yuudɛ baale.

Akɛa Dã buiɔ zè ní ní gó'ilɛnaɔi?

Asɛɛ buiɔ zɔɛ ísiale,

aa gɔ ní godɔkĩiɔ.

18 Zabulɔni buiɔ fɛna wò,

aa a kpé vũaa,

Nɛfatali buiɔ kè gulesiɔu màa ɔ.

19 Kanaa bùsu kĩaɔ mɔ,
 aa zíkà Taanaki Mɛgido swa saɛ,
 kási aai àizɛɛ séɛ tàɔɔ.

20 Za musu saanaɔ zíkà,
 aa bɔ ní zéu, aa zíkà ní Siselao.

21 Kisɔ swa zipi tàrĩnɔ.

Má gé aɛ, mí gé ní gbãao.

22 Sɔ gbãao lé bàalɛ,

an kɛɛ kɔfi ɔ.

23 Dii Malaika mɛ: A Mɛlozu ká,

à ɛkɛ Mɛlozudeɔnɛ maamaa,

asa aai mɔ dò Diilɛɔ,

aai ɔ Dii nɛgɔnaɔɛɔ.

24 Nɔɛ báaadɛn ɛbɛɛ na Yaeli ũ,

Keni bui nɔɛpi báaa ví zwãakpɛdeɔ guu.

25 Sisela í gbèawà,
 ɔ à ví kpàwà,
 à vífāai kpàwà ta ɔde guu.

26 A ɔbò zwàakpe kálo sè,
 à masana kù ní a ɔplaaɔ,
 ɔ à Sisela lèò à aà mi wí,
 à aà swāgēzì fì à aà tòbòzì.

27 Sisela gofanle à lèle aà gbá sae,
 ɔ à gò wúlea we.

A gofanle à lèle aà gbá sae,
 gu pó à gofanle à lèleu, we à gàu.

28 Sisela da wekpàle fenentiu,
 à wiilè fenenti mɔɔ fòou à mè:
 Bóyāi aà sǒgo kpé e tiai?

Akea aà gbéɔ sǒgoɔ kǒfi dɔo ni?

29 Aà nɔe zíkɛna ɔnɔnaɔ lé oè,
 ɔ a té ní legbei láasai à mè:

30 Aale pɔɔ naaae,
 aale kpaalekɔee,

baade ní a wéndiao mèndodo ge plapla.

Aale zwàa wedeɔ naaa Siselaee,

zwàa wede wèsādeɔne,

pɔɔgāu pó wà ba kèwàɔe.

31 Dii, to n ibeeɔ ga màa nípii,

gbé pó aa yenziɔ gbāa iɔ dede

lán íatē dedeawa.

Ɔ an bùsu gò dɔɔa e wè bla.

6

Madiáɔ tɔ́a Isailiɔwa

1 Isailio ɛa yá pɔ Dii yeio kè lo, ɔ Dii ní ná Madiãɔne ní ɔzi e wè sɔpla. 2 Ké Madiãɔ lé ɔtɔmá, ɔ Isailio ulekiɔ kèke bùsu sɛsideɔ ní gbè'eo ní sēgbão. 3 Tó aa pɔtɔ, Madiãɔ ní Amaleki buio ní gukre oi buipáleɔ í mɔ lélemáe. 4 Aaí mɔ bòokpa ní bùsuu, ɔ aaí ní buapɔɔ òokpané e à ge pɛð Gazawa. Aali ble to Isailioɔne ge sã ge zu ge zàa'ina. 5 Aaí mɔ ní ní pɔtuɔɔ ní ní zwãakpɛɔ dasidasi lán kwaɔwa. Gbèe lío ní lé dɔo, baa ní yiongoɔ lé. Aaí mɔ bùsu òokpaie. 6 Madiãɔ Isailio bùsa dúudu, ɔ aa wiilè Diiwa. 7 Ké aa wiilè Diiwa Madiãɔ yá musu màa, 8 ɔ Dii ānabi dīlené à mè: Ma Dii Isailio Lua ma mè, ma á bɔ zɔbleu, ma á bóle Egipi. 9 Ma á bɔ Egipiɔ ɔzi ní gbé pɔ ɔtɔwáɔ pii, ma ní yáé, ɔ ma ní bùsu kpáwá. 10 Ké má òé mámɛmaa Dii á Lua, ásu Amɔle pɔ á kú ní bùsuu tãaɔ gbagbao, ɔ a gi ma yāmai.

Dii Malaika bɔ mɔa Gedeɔwa

11 Dii Malaika* mɔ zòle gbéneli gbáu ɔfela, Abiezɛɛ bui Yoasi be wéleu. Aà né Gedeɔ lé pɔwenagbè vɛɛfɛkii ké Madiãɔ su a eo yáí. 12 Ké Dii Malaika bɔ mɔwà, a òè: Nɛgɔna, Dii kunnɔ. 13 ɔ Gedeɔ òè: Baa, tó Dii kúwanɔɛ, bóyāi yáé beɔ wá léi pii? Dabudabu pɔ wá maeɔ a yá dàu a siuwɛɛ ku máe? Aa mè Dii wá bóle Egipi, āma tia kéwa à pãkpáwázie, ɔ à wá ná Madiãɔne ní ɔzi. 14 ɔ Dii aedɔwà à mè: Gé ní gbāa pɔ ní vío, ní Isailio bɔ Madiãɔ ɔzi. Máme ma n zí. 15 ɔ Gedeɔ aà là à mè: Baa, kpelewa má Isailio bɔi? Ma bui mé késāa Manase buiozi, mé máme má fɛneũ deŋla

* **6:11** Dii lia malaika ūn we.

ma de bedeɔ guu. ¹⁶ Dii wèwà à mè: Máo kunnɔe, ní Madiãɔ kwe lán gbé mëndowa. ¹⁷ Ǿ Gedeɔɔ òè: Tó n ma wēnagwàe, seelakemeε mà d̄s k̄é n̄mε n̄le yā'omεε. ¹⁸ Nsu go lak̄iio e mà su. Má m̄ɔne n̄ gbao, mí dilene. A wèwà à mè: Má ḡɔ la e n̄ su.

¹⁹ Gedeɔɔ gè blene dè a kèkè, à kàa kè n̄ p̄wenti kiloo kwio. A n̄ɔ kà gbíu, à do kà tau, à m̄òè gbéneli gbáu we, ̄ a d̄ileè. ²⁰ Lua Malaika òè: N̄ɔ n̄ kàapio se kále gbεε beewa, ní do élewà. Ǿ a kè màa. ²¹ Ké Dii Malaika lípana p̄ á k̄ua z̄ò n̄ɔ n̄ kàapiowa, ̄ té b̄ò gbepi guu, a k̄u n̄ɔ n̄ kàapiowa, ̄ Dii Malaikapi gusikè. ²² Ké Gedeɔɔ d̄ò Dii Malaikaε, à mè: A'a Dii Lua, asa ma wes̄i Dii Malaikaεε. ²³ Ǿ Dii òè: N n̄ laai kpále! Nsu to vía n̄ k̄ū. Nȳɔ gao. ²⁴ Gedeɔɔ Dii gbagbak̄ii b̄ò we, ̄ à tokpàè Dii Aafiakpamade. A ku Ǿfela Abiezεε we e n̄ a gbão.

Gedeɔɔ Baali gbagbakti gboo

²⁵ Zibeezi gwãasina Dii òè: N n̄ mae zuswana p̄ kà w̄e soplá sé, Baali gbagbak̄ii p̄ n̄ mae ví gboo, ní Asetaati lí p̄ p̄léa a sae z̄ò. ²⁶ Ma Dii n̄ Lua gbagbak̄ii bo a zéwa† s̄is̄ie bee musu. Asetaati lí p̄ n̄ z̄ò séle yàa ũ, ní sa p̄ w̄i a p̄ kátεu à tékū oa n̄ zupio. ²⁷ Ǿ Gedeɔɔ a z̄ikenaɔ s̄è gb̄ɔn̄ kwi, a kè lá Dii òewa. Ké àle víake a de bedeɔne n̄ w̄éledεɔ yáí, i we kè fãaneo, gwãasina ̄ a kè.

²⁸ Ké w̄éledεɔ f̄ele k̄ɔɔ, aa è wà Baali gbagbak̄ii gbòò, wà Asetaati lí p̄ zε a sae z̄ò, wà sa'ò n̄ zuo sa'ok̄ii dafu p̄ wa bòwa. ²⁹ Ǿ aale k̄o lala aa m̄è: Déme kè màai? Ǿ wà m̄è: Yoasi né Gedeɔɔ mé kè. ³⁰ Ǿ w̄éledεɔ gε ò Yoasiε: Bó n̄ n̄ néo wà aà de, asa à Baali

† 6:26 Bɔa 20.25

gbagbakii gbòe, mé à Asetaati lí pɔ ze a sae zò. ³¹ Ǿ Yoasi ò gbé pɔ liaaaziɔne: A me á yási ní Baalioa? A me á aà bɔa? Wa gbé pɔ yásiaànɔ de e gu àò gé dɔi. Tó diin aà ũ, aà gí ní azíao. Aà gbagbakii wa gbòò lò? ³² Zibeezi wà tɔkpà Gedeɔe Yelubaali, † wà mè: Wà ní tókɔe ní Baalio, asa aà gbagbakii ò a gbòò.

Gedeɔ seelagbeaa Diiwa

³³ Madiãɔ ní Amaleki buiɔ ní gukpɛdeɔ kɔ kâaa píi, aa bùa Yuudēwa, ò aa bòokpà Yezelɛɛ guzulɛu. ³⁴ Dii Nisina dède Gedeɔwa, ò à Abiezɛɛ buiɔ sisi ní kuuo aa mɔ teazi. ³⁵ A gbéɔ zì aa Manase buiɔ bùsu kèelɛ, ò aa ní sisi aa mɔ teazi lɔ. Ǿ à gbéɔ zì Aseɛ buiɔ bùsuu ní Zabulɔni buiɔ bùsuo ní Nefatali buiɔ bùsuo. Ǿ aa mò nàwà.

³⁶ Gedeɔ ò Luaɛ: Tó nýɔ Isailiɔ bɔ ma sabai lá n a legbèmɛewa síanaɛ, ³⁷ gwa, mále sākā kále pɔwengbēzeu. Tó fii kpà sākāpiwa ado, mé tɔle gò gii, má dɔ sa ké nýɔ Isailiɔ bɔ ma sabai lá ní òwa. ³⁸ Ǿ à kè màa. Ké gu dò, ò à fɛle káaukaau, à sākāpi fɛ, a í ta pà. ³⁹ Ǿ Gedeɔ ò Luaɛ: Nsu to n pɔ pamazio. Má ye mà yāgbɛama gēn do lɔ. To mà gwa sākāwa gēn do lɔ mà gwa. Ké bee sa, to fii kpà tɔlewa ado, sākā i gō gii. ⁴⁰ Gwāasina bee Lua kè màa. Fii kpà tɔlewa gupiiu, sākā mé gò gii ado.

7

Gedeɔ ní a gbé ziblea Madiãwa

¹ Gedeɔ ní gbé pɔ kuaànɔɔ fɛle kɔɔkɔɔ, aa gè bòokpà Alodi nibɔnai. Madiãɔ bòò ku guzulɛu

† **6:32** Bee mè tokɔe ní Baalio.

gugbāntoo oi Mole s̀̀s̀iipɔ̄leu. ² Dii ò Gedeɔ̄e: Gb́é ṕó lé gennɔ̄ kè dasi, má Madiã̄ nané ní ɔ̄zi. Tó má náné ní ɔ̄zi, aa Íanadã̄e, aai me nízia gbãa mé ní bó. ³ Kpàwake ḡia, ní oné, gb́é ṕó v̄ia lé aà kũ àle lualua, aà ea tá.* ɔ̄ gb̄ɛ̄n òaasɔ̄sɔ̄ leε bao ní plaos (22.000) èa tà, gb̄ɛ̄n òaasɔ̄sɔ̄ leε kwi (10.000) mé ḡò. ⁴ ɔ̄ Dii ò Gedeɔ̄e: E tia aa kè dasi. Ḡɛ̄n̄ í k̄i, mí ní plene we. Gb́é ṕó má one aa gennɔ̄ mé aa gé, gb́é ṕó má one aa gennɔ̄s s̄ aa ḡò. ⁵ Ké à ḡɛ̄n̄ í k̄i, Dii òè: Gb́é ṕó ní è aa lé p̄le íu lán gb̄ɛ̄wa k̄ãaa ní gb́é ṕó aa kùle ní kosowa aa idã, aale miɔ. ⁶ Gb́é ṕó idã ní ɔ̄o aa lé p̄leu gb̄ɛ̄n òaa do ní basɔ̄o (300). Gb́é k̄iniɔ kùle ní kosowa, aa im̄. ⁷ ɔ̄ Dii ò Gedeɔ̄e: Má Madiã̄ na gb̄ɛ̄n òaa do ní basɔ̄o ṕó lé p̄le íuone ní ɔ̄zi sa, mí á b̄o. Gb́é k̄iniɔ gb̄ae, an baade tá a be. ⁸ Gedeɔ̄ gb̄ɛ̄n òaa do ní basɔ̄opiɔ s̄è, ɔ̄ aa gb́é ṕó aale táo kùs̄ão ní ní kuuɔ s̄imá, ɔ̄ à ní gb́ae be.

Gedeɔ̄ ku s̀̀s̀i musu, Madiã̄ bòo ku aà z̄ile guzulɛu. ⁹ Dii yã'òè gwãasina à mè: Fele ge lélemá ní bòou, asa ma ní nánɛ n ɔ̄zi. ¹⁰ Tó léleama v̄ia lé n kũe, p̄ila ní n z̄ikena Pulao, ¹¹ ní swãd̄o yá ṕó wàle oi. Yápi a n gba s̄ó ké ò lélemá ní bòou. ɔ̄ à p̄ila ní a z̄ikena Pulao, aa lòle ziḡò ṕó kú bòo léiɔzi. ¹² Madiã̄ ní Amaleki buiɔ ní gukp̄edeɔ p̄ii kálea guzulɛu, aa dasi lán kwaɔwa. Wi f̄í ní yiongoɔ nàoo, aa dasi lán ísiale úfãawaɛ.

¹³ Ké Gedeɔ̄ kà we, à gb̄e lè, à a nana dàu lé siu a gb̄edoɛ à mè: Nana ṕó má ò ma. Má è p̄e boolo zɔ̄zɔ̄na lé gb̄embo, ɔ̄ à s̄i wá bòou à p̄ã zwãakp̄ewa, ɔ̄ kp̄épi lèlè à fuangba. ¹⁴ ɔ̄ aà gb̄edopi òè: Yoasi

* 7:3 Iko 20.8

né Gedeɔɔ, Isaili bui fɛnda ní è we, i ke pɔpále no. Lua Madiáɔ ní wá bɔoo nàè aà ɔzì píie. ¹⁵ Ké Gedeɔɔ nanapi yámà ní a bɔɔleo, à kùle Diiɛ. ɔ à èa Isailio bɔou à mè: A fɛle! Dii Madiáɔ nàwɛɛ wá ɔzìɛ.

¹⁶ A gbɛɔn òaa do ní basɔpio kpaalè gáli àaɔ, ɔ à kuu ní lo giio kpà ní baadewa. ɔ wà sɛteɔ sɔɔsɔlo lopio guu. ¹⁷ A òné: Málɛ gé e ní bɔo léie. Aɔ ma gwa. Lá á e málɛ ke, ío ke màa. ¹⁸ A lia ní bɔoi píi. Tó mapi ní gbé pɔ kumanɔɔ wa kuupè, ápio sɔ í a pɔ pé, í wiile à me: Dii ní Gedeɔɔo pɔɛ. ¹⁹ Gedeɔɔ ní gbɛɔn basɔ pɔ kuaàɔɔ kà bɔo léi wɛedo taawa gudɔanaɔ kɔlɛũkpakɛa gbɛa gɔɔ. ɔ aa ní kuu pè nípii, aa lo pɔ aa kúáɔ wíwi. ²⁰ ɔ gáli àaɔpio baade a kuu pè, aa ní loɔ wíwi. Aa sɛteɔ kúá ɔzɛɛu, aa kuu pɔ aale pɛɔ kúá ɔplaau. ɔ aa wiilè aa mè: Dii ní Gedeɔɔo fɛndaɛ. ²¹ Baade zɛa a gbɛu liaa bɔoi, ɔ bɔodeɔ fɛle lèkɔwa ní wiio, aa tilè. ²² Ké gbɛɔn òaa do ní basɔpio baade ɔtò a kuuwa màa, Dii tò bɔopideɔ kɔ dèdɛ kɔtɛɛ ní fɛndaɔ. Zigɔpio bàalè tà Besita ní Zelelao e Abeli Mɛɔla léi Taba oi. ²³ Wà Nɛfatali buio ní Aseɛ buio sɔsi ní Manase buio píi, ɔ aa pèle Madiáɔzi. ²⁴ ɔ Gedeɔɔ gbéɔ zì aa ɛflaiũ buio bùsu sɔsɔde keɛɛ aa me: A pila gé Madiáɔwa ní zìo. A zɛzɔné swabɔleɔu ní aɛ e à gɛ pɛ Bebala ní Yuudɛowa. ɔ wà ɛflaiũ buio sɔsi píi, aa gè zɛzɔné ní aɛ swabɔleɔu e à gè pè Bebala ní Yuudɛowa. ²⁵ ɔ ɛflaiũ buio Madiá kíaɔ kùkù gbɛɔn pla, ɔlebu ní Zeebuo. Aa ɔlebu dè gbɛ saɛ, ɔ wí mɛ tia ɔlebu gbɛ. Aa Zeebu dè lo, gupi wí mɛ tia Zeebu vɛɛfɛkíi. ɔ aa èa pè Madiáɔwa. ɔ wà kíapio mi zɔzɔ wà gèdò Gedeɔɔɛ Yuudɛ baale.

8

¹ Eflaiũ buio Gedeɔ̀ laa m̀: B́yãĩ ní k̀ewẽe m̀aii? Ké níle gé zíkai ní Madiã, mé ni wá sísi s̄o be? M̀aa aa zɔad̀wà p̄s̄ip̄asi, ² ɔ̄ a òné: B́o má k̀è à k̀à á p̀wai? A Eflaiũ buio v̄ẽe k̄ɔnw̄ea z̄ɔ̀ d̀è wá Abiez̄ee buio v̄ẽek̄ɔz̄z̄ala. ³ Lua Madiã kíaɔ ɔ̄lebu ní Zeebuo náè á z̄ĩ. B́o má k̀è à k̀à á p̀wai? Ké a òné m̀aa, ɔ̄ an p̄ gbàsa wèe sa.

Gedeɔ̀ Zeba ní Zalemunao dedea

⁴ Gedeɔ̀ ní a gbé gb̄ɔn òaa do ní bas̄ɔɔ lé péle Madiãzi. Ké aa kà Yuud̄i, ɔ̄ aa bùa, n̄ana lé ní de. ⁵ ɔ̄ a ò Sukodeɔ̀n: A ma gb̄é gba p̄e. N̄ana lé ní de, mé mále péle Madiã kíaɔ Zeba ní Zalemunaozi. * ⁶ ɔ̄ Suko gb̄z̄ɔ̀ m̀: Zeba ní Zalemunao ku n̄ z̄ĩ k̀è, ɔ̄ wà gbas̄a wà n̄ z̄iḡɔ̀ gba p̄e? ⁷ Gedeɔ̀ wè má à m̀: Lá á ò m̀aa, tó Dii Zeba ní Zalemunao n̄amee ma z̄ĩ, má á taitai ní gbáa leoe. ⁸ B̄oa we à gè Penueli, ɔ̄ à wabikè má m̀aa l̄. Penuelideɔ̀ òè lá Sukodeɔ̀ òè wae l̄, ⁹ ɔ̄ a òné s̄ à m̀: Tó ma su aafia, má kalangae bee kw̄e.

¹⁰ Zeba ní Zalemunao ku Kaakoo ní ní z̄iḡɔ̀ gb̄ɔn òaas̄ɔɔ lee ḡe (15.000). Gukpe oi z̄iḡɔ̀ p̄ ḡɔ̀n we, an f̄ndadeɔ̀ g̀aga gb̄ɔn òaas̄ɔɔ lee bas̄oole (120.000). ¹¹ Gedeɔ̀ dádák̄enaɔ̀ zé sè N̄oba ní Ȳgb̄oao gukpe oi, ɔ̄ à l̄le z̄iḡɔ̀piwa ḡɔ̀ p̄ an gb̄e kú ní ȳe làas̄o. ¹² Madiã kíapiɔ Zeba ní Zalemunao tilè, ɔ̄ à p̄l̄n̄zi, à ní k̄k̄ũ, ɔ̄ à ní z̄iḡɔ̀ f̀ p̄i.

¹³ Ké Yoasi né Gedeɔ̀ lé su ní z̄ilao, à b̀le ní Elesi gb̄b̄le, ¹⁴ ɔ̄ à Suko èwaasoe k̄ à ȳal̄lawà, ɔ̄ èwaasopi Suko gb̄z̄ɔ̀ tó k̀è l̄áu gb̄ɔn bàaɔkwi ní soplao. ¹⁵ Gedeɔ̀ gè Sukodeɔ̀ lè à m̀: Zeba ní

* 8:5 Sou 83.11

Zalemunaon ke. A ma láanikè yāa a m̀è, Zeba ní Zalemunao ku ma ɔzĩ k̀è, à gbasaa ma gbé p̀o nɔana lé ní deɔ gba p̄ɛa? ¹⁶ Ǿ à wélepi gbèzɔɔpiɔ kùkù, à ní taitai ní gbáa leo, aa d̀è.

¹⁷ Ǿ à gè Penueli kalanga kwè à wélepi ḡɛɔ dèdè.

¹⁸ Ǿ à Zeba ní Zalemunao là à m̀è: Gbé p̀o a ní deɛ Tabooɔ de kpelewa ni? Aa wèwà aa m̀è: Aa de lanwae, an kákaa de lán kíanɛɔwa. ¹⁹ Ǿ Gedeɔ òné: Ma v̄i dadoudeɔn we. Tó a ní tó yāa, ní Diio má á deɛɛ. ²⁰ Ǿ a ò a neḡɛ séia Yetɛɛ à m̀è: Fɛle ǹ ní deɛ. Népi i a f̄enda woo, asa èwaasonae, mé v̄ia lé aà kù. ²¹ Ǿ Zeba ní Zalemunao m̀è: Fɛle ǹ wá deɛ nzia. Baade ní a gbáaoɛ. Ǿ Gedeɔ fèle ní deɛ, à m̀kampɛ p̀o kù ní yiongoɔ waawaɔ b̀le.

Gedeɔ dilea gbèzɔɔ ũ

²² Isailio ò Gedeɔɛ: Ḡ wá kía ũ ní n buio. Mm̄e n wá b̀ Madiãɔ ɔzi. ²³ Ǿ Gedeɔ òné: Má ḡ á kía ũ, baa ma buio. Dii mé aɔ de á kía ũ. ²⁴ Ǿ à èa òné: Mále wabikewá. A baade a swáli p̀o á s̄imá kpaa m̀ndodo. Madiãɔ io swáli p̀o wa pi ní vuao daae, asa Isimaelaɔne. ²⁵ Aa òè: Wá kpama. Aa zwāa kpàle, ò baade swáli p̀o á s̄imáɔ zùzu a guu m̀ndodo. ²⁶ Swáli p̀o à a wabikèmapio vua gbia kà kiloo bao, m̀kampɛɛ ní swálio ní gomusu t̄ea p̀o Madiã kíaɔ daaɔ ní m̀yabaa p̀o kù ní yiongoɔ waawaɔ bàasi. ²⁷ Ǿ a pi dii ũ, a p̀ele a be wéleu Ǿfela. Ǿ Isailio gbāsikèò nípii, ò à ḡ bai ũ Gedeɔɛ ní aà beɛɔ.

²⁸ Maa Isailio Madiãɔ bùsa. Madiãɔ i e mifùrla lo. Ǿ Isailio bùsu ḡ dɔɔa Gedeɔ ḡɔ e wè bla.

Gedeɔ gaa

29 Yoasi né Gedeɔ gè zɔ̃le a be. 30 Aà negɔ̃e pɔ́ à ní íbɔ̀ bààɔ̃kwie, asa aà nɔɔ dasie. 31 A nɔ pɔ̃se ví lɔ̀ Sikeũ, à negɔ̃e íaà̀nɔ, ɔ̀ wà tɔ̀kpàè Abimeleki. 32 Yoasi né Gedeɔ gà a zikũ guue, ɔ̀ wà aà mia kpàkɔ̀i ní a mae Yoasio ɔ̃fela Abiezeɛ.

33 Ké Gedeɔ gà, ɔ̀ Isailio èa gbàsíkè ní Baalio. ɔ̀ aa táa pɔ́ wí me Baalibaakuwanɔ̀ pèle ní dii ũ, 34 ɔ̀ Dii ní Lua pɔ́ ní bɔ́ ní ibeɛ pɔ́ liaańziɔ̀ ɔ̀zɪ yá sàngu. 35 Aai gbèkèke Yelubaali Gedeɔ̀ beɔeɔne yāmaa pɔ́ a kèné musuo.

9

Abimeleki

1 Gedeɔ̀ né Abimeleki gè a desɔ̀ kíi Sikeũ, ɔ̀ a òné ní a dezi beɔe píi à mè: 2 A ge Sikeũdeɔ̀ lala píi, Gedeɔ̀ negɔ̃e gbèɔ̀n bààɔ̃kwio kpalablea ní gbé mènɔ̀ kpalableao, a kpele mé maanéi? Aaɔ̀ dɔ̀ ké an aun ma ũ. 3 Ké aà desɔ̀ yápi kà Sikeũdeɔ̀ne ní swáwa, ɔ̀ aa zè ní Abimelekio aa mè, ní gbén aà ũ. 4 Aa ánuɔ̀ ɔ̀watè bààɔ̃kwi sè Baalibaakuwanɔ̀ kpéu, aa aà gbà, ɔ̀ à fiabò̀ gbèpā faasaɔ̀ne, aa gò aà iwáɔ̀ ũ. 5 A gèrínɔ̀ a de be ɔ̃fela, ɔ̀ a a víio ní a dáunaɔ̀, Gedeɔ̀ negɔ̃e gbèɔ̀n bààɔ̃kwipio dède gbè douwa. Gedeɔ̀ negɔ̃e gbezāna Yotaũ mé bò adɔ̀, asa à ùleɛ. 6 ɔ̀ Sikeũdeɔ̀ ní Bemilodeɔ̀ píi aa gè Abimeleki dīle kía ũ gbéneli pɔ́ kú Sikeũ sae.

7 Ké Yotaũ yápi mà, à gè zè Galiziũ gbèsisi musu. ɔ̀ a òné gbáugbāu à mè: A ma yāma Sikeũdeɔ̀, Lua i á yāma sɔ̀. 8 Líɔ̀ ku yāa, aa gè kɔ̀ dilei kía ũ, ɔ̀ aa ò kue aà kpalable. 9 ɔ̀ ku mè: Mà a né pɔ́ wí táaɔ̀ ní

gbɛ̃nazinaɔ kpɛla n̄ a n̄isio ia tó, mí gé màɔ deede l̄iɔ musua? ¹⁰ Ǿ l̄iɔ ò kaadɔenaɛ aà mɔ kpalable. ¹¹ Ǿ kaadɔena òn̄é: M̄a a ne p̄ɔ ɔ maa mé a blea ɔ na ia tó, mí gé màɔ deede l̄iɔ musua? ¹² Ǿ l̄iɔ ò v̄ɛɛɛ aà mɔ kpalable. ¹³ Ǿ v̄ɛɛ òn̄é: M̄a a v̄ɛɛ p̄ɔ ɔ táaɔ n̄ gbɛ̃nazinaɔ pɔ ke na ne'ia tó, mí gé màɔ deede l̄iɔ musua? ¹⁴ Ǿ l̄iɔ ò leaaɛ aà mɔ kpalable. ¹⁵ Ǿ leaa òn̄é: Tó ále ma kpa kpalau síanaɛ, à mɔ mikpa ma uenai. Tó màan s̄ɔ, té a bɔ ma láu à k̄u Lib̄a bùsu sɛde l̄iɔwaɛ.

¹⁶ A Sikeũdeɔ, ké a Abimeleki kpà kpalau, a yãkè a zéwa n̄ n̄ɔsemendoon wea? A yãmaakè Gedeɔɔɛ n̄ a bedɔɔa? A kèè aà yãkɛawaa? ¹⁷ Ma mae zikàé à ḡi a w̄ɛnii, à á b̄ɔ Madiãɔ ɔzi, ¹⁸ ɔ a fele n̄ aà bedɔɔ gbã sa. A aà neḡɔɛ gb̄ɛɔn b̄aaɔkwio d̄ede gbè douwa, ɔ a aà ɔ né Abimeleki kpà Sikeũ k̄ia ũ, ké a de á gb̄é ũ yáí. ¹⁹ Tó a yãkè a zéwa n̄ n̄ɔsemendoo Gedeɔɔ n̄ a bedɔɔnɛɛ gbã, à tó á pɔ ke Abimelekiwa na, aàpi s̄ɔ aà pɔ i kewá na. ²⁰ Tó màan s̄ɔ, té a bɔ Abimeleki k̄i à k̄ú á Sikeũdeɔ n̄ á Bemilodeɔwaɛ, té i bɔ á k̄i s̄ɔ, i k̄u Abimelekiwa. ²¹ Ǿ Yotaũ bàalè à a taa kè, à gè z̄òle w̄éle p̄ɔ w̄i me L̄òu, ké àle víake a v̄i Abimelekie yáí.

²² Abimeleki kè Isailio k̄ia ũ w̄è àaɔɛ, ²³ ɔ Lua tò Abimeleki n̄ Sikeũdeɔ ɔisè n̄ k̄ɔ, ɔ aa b̄ò aà kpɛ. ²⁴ Lua kè màa ké Gedeɔɔ neḡɔɛ gb̄ɛɔn b̄aaɔkwio d̄ede a yá e wi Abimeleki musu n̄ aà gb̄é Sikeũde p̄ɔ an ɔ ku a guuɔ yáíɛ. ²⁵ Sikeũdeɔ ɔbɛlesèaàno. An gb̄ɛɔ ùle sísiɔ musu, ké aa gb̄é p̄ɔ aale d̄oñzi zéuɔ dádã, aai n̄ p̄ɔ s̄imá, ɔ wà gè wa ò Abimelekie.

²⁶ Ebede né Gaala n̄ a gb̄éɔ m̄ò z̄òle Sikeũ, ɔ

Sikeũdeɔ aà náaikè. ²⁷ Aa gè v̄e z̄òz̄ɔ bua aa ɔz̄òwà, ɔ aa dikpekè. Aa gè ní táakpeu, aa pòblè aa im̄i, ɔ aa Abimeleki kà. ²⁸ Ebede né Gaala m̄e: Dén Abimeleki ũi? Dén wá Sikeũdeɔ ũ wà z̄oblei? Gedeɔ néo lò? Zebulu mé aà kwàasi ũo lò? A z̄oble Sikeũ mae Amɔɔ buiɔne. Bóyài wà z̄oble Abimeleki? ²⁹ Tó wà gb̄é beeɔ nàm̄e ma ɔz̄i yāa lé, má aà yaɛ. Má oè aà a z̄iḡɔ k̄aa, aà boléɔnɔ.

³⁰ Ké w̄éle kía Zebulu Ebede né Gaala yápi mà, aà za f̄è. ³¹ ɔ à gb̄é z̄i Abimelekiwa asii guu à m̄e: Ebede né Gaala ní a gb̄é m̄ò Sikeũ la, ɔ aale w̄éledeɔ swáf̄ene. ³² Fele gwáasinaa ḡɔ, mpi ní gb̄é p̄ó kunnɔ, ní m̄o ule s̄e. ³³ Tó gu lé do, í fele m̄o léle w̄élewa. Tó aàpi ní aà gb̄é b̄ò z̄ikaiáɔ, í kèè lá ní yeiwa.

³⁴ ɔ Abimeleki ní gb̄é p̄ó kuaànɔ dàzeu, aa ùle'ule Sikeũ bíi kpe ḡali síiɔ. ³⁵ Ebede né Gaala b̄ò zè w̄éle bíib̄oleu, ɔ Abimeleki ní a gb̄é f̄ele ní ulek̄i. ³⁶ Ké Gaala gb̄épiɔ è, a ò Zebuluɛ: Gb̄é gwa za sìs̄iɔ musu, aale pila. Zebulu wèwà à m̄e: Sìs̄i nisinaɔ ɔ níle e lán gb̄enazinaɔwa we. ³⁷ ɔ Gaala èa ò lo: Gwa, wàle pila sìs̄iwa we, mé ḡali do lé m̄o za m̄asokenaɔ gb̄eneli k̄i. ³⁸ ɔ Zebulu òè: N ò kpelewa yāaa? Ké ní m̄e déme Abimeleki ũ wà z̄oblei? Gb̄é p̄ó n sakànguɔn weo lé? Ge ñ z̄ikaaànɔ sa. ³⁹ ɔ Gaala d̄àa Sikeũdeɔne, aa b̄ò wà z̄ikà ní Abimelekio. ⁴⁰ Abimeleki ní yá, ɔ aa bàalèè. Gb̄é p̄ó kè'ia aa lèleɔ dasi maamae e w̄éle bíib̄oleu. ⁴¹ Abimeleki ḡò Aluma, ɔ Zebulu Gaala ní a gb̄é yà ní bóle Sikeũ.

⁴² Ké gu d̄ò, Sikeũdeɔ gè bua, ɔ wà gè wa ò

Abimelekiε. ⁴³ ɔ̃ à a gbéɔ̃ kpaalè gāli àaɔ̃, aa gè ní dádāi sɛ̃u. Ké à ní é, aale bɔ̃le wé̃leu, ɔ̃ à fɛ̃le gè lé̃leimá. ⁴⁴ Abimeleki ní zīgɔ̃ gāli pɔ̃ kuanɔ̃ kè kpakpa, aa bò̃le gè sī̃ wé̃le bɔ̃leu, ɔ̃ gāli lɛ̃e plaɔ̃ gè lè̃le gbé̃ pɔ̃ kú buaɔ̃wa, aa ní dɛ̃de pīi. ⁴⁵ Maa à zíkà ní wé̃lepideɔ̃ za kɔ̃ e oosi, ɔ̃ a sī̃ à gbé̃ pɔ̃ kú a guuɔ̃ dè̃de. A wé̃lepi kè ké̃lekele, ɔ̃ à wisi fā̃wà.

⁴⁶ Ké gbé̃ pɔ̃ kú Midala Sikeũɔ̃ mà, aa gè ù̃le Baal-ibaakuwanɔ̃ kpé̃u. ⁴⁷ Ké wa ò̃ Abimelekiε Midala Sikeũdeɔ̃ kàaa we, ⁴⁸ aàpi ní a gbé̃ɔ̃ aa dè̃de Zalamɔ̃ gbɛ̃wa. ɔ̃ à mɔ̃o sè̃ à ligɔ̃na zò̃ a dà a gàu, ɔ̃ a ò̃ a gbé̃ɔ̃nɛ: Lá á è má kè, à ke màa kpakpa. ⁴⁹ ɔ̃ aa ligɔ̃na zò̃zò̃ m̃pii, aa tɛ̃oaàzi. Aa gɛ̃ kàaa kpé̃piwa, aa tɛ̃sò̃wà, ɔ̃ Midala Sikeũde pɔ̃ kú a guuɔ̃ kpàsa. Gbé̃ pɔ̃ gàgao, gɔ̃eɔ̃ ní nɔ̃eɔ̃ pīi kà gbé̃ɔ̃n ò̃aa sɔ̃o.

⁵⁰ Abimeleki gè koezò̃ Tebezizi, ɔ̃ a sī̃. ⁵¹ Kalanga gbàa ku wé̃lepi guo, ɔ̃ wé̃ledeɔ̃ gɔ̃eɔ̃ ní nɔ̃eɔ̃ bàalè tà̃u pīi. Aa zetàñle gí̃ugiũ, ɔ̃ aa dè̃de e kalangapi musu. ⁵² Abimeleki gè kalangapi kíi, à̃le zíkarnɔ̃. Ké à sò̃ kalangapi bɔ̃lei, à̃le mó̃ tɛ̃sò̃iwà, ⁵³ ɔ̃ nɔ̃eɔ̃ ɔ̃zò̃ wísilɔ̃gbɛi, à sī̃wà* à aà mi pàa. ⁵⁴ ɔ̃ à lɛ̃zù a zíkabɔ̃kúnazi kpakpa à mè: N n fè̃nda wo ò̃ ma deò, ké wasu mɛ̃ nɔ̃e mé̃ ma deo yá̃i. ɔ̃ aà ì̃wapi aà zò̃ò, à gà. ⁵⁵ Ké Isailio è Abimeleki gà, ɔ̃ an baade tà a bɛ.

⁵⁶ Beewa Lua vāi pɔ̃ Abimeleki kè a maeɛ yá̃ wī aà musu, ké à a ṽiɔ̃ ní a dāuna gbé̃ɔ̃n bàaɔ̃kwio dè̃de yá̃i. ⁵⁷ Lua vāi pɔ̃ Sikeũdeɔ̃ kè wīnè ní musu sɔ̃. Láaiɔ̃ Gedeɔ̃ né Yotaũ kè̃má mé̃ ní lé̃ we.

* 9:53 2Sam 11.21

10

Tola n̄ Yaiio

¹ Abimeleki gaa gbɛa Pua né Tola, Isakaa bui Dodo tɔ̃na fɛɛ Isailiɔ suabà. A ku Samii, Eflaiũ buiɔ bùsu s̄s̄ideuɛ. ² A d̄aa Isailiɔne w̄è bao n̄ àaɔɔɛ, ɔ̄ à gbàsa gà, ɔ̄ wà aà v̄i Samii.

³ Aà gaa gbɛa Galada bùsu gbé Yaii d̄aa Isailiɔne w̄è bao n̄ plao. ⁴ A neɔ̄ɔɛ v̄i baakwi, an baade n̄ a zàa'inao n̄ a w̄éleɔ Galada bùsuu, ɔ̄ w̄i me w̄élepiɔne Yaii z̄ɛwiaɔ e n̄ a gbão. ⁵ Ké Yaii gà, ɔ̄ wà aà v̄i Kamɔ.

Amɔniɔ fɛɛa n̄ Isailiɔ

⁶ Isailiɔ èa yá pɔ̄ Dii yeio kè lɔ, aale zɔble Baaliɛ n̄ Asetaatio n̄ Siliɔ diiɔ n̄ Sid̄ɔdeɔ diiɔ n̄ Mɔabuɔ diiɔ n̄ Amɔniɔ diiɔ n̄ Filit̄ɛɔ diiɔ. Aa p̄kp̄a Diizi, aale zɔbleè lɔ, ⁷ ɔ̄ Dii pɔ̄ p̄n̄zi à n̄ nà Filit̄ɛɔ n̄ Amɔniɔne n̄ ɔ̄zi. ⁸ ɔ̄ Amɔniɔ ìadà Isaili pɔ̄ aa ku Yuud̄ɛ baale, Amɔleɔ bùsu pɔ̄ w̄i me Galada guuɔwa. Aa w̄éɛamòné e w̄è bao plasai. ⁹ Amɔniɔ bùa Yuud̄ɛwa aa gè z̄ikai n̄ Yuda buiɔ n̄ B̄ɛȳam̄ɛɛ buiɔ n̄ Eflaiũ buiɔ, ɔ̄ Isailipiɔ ḡò yooyea. ¹⁰ ɔ̄ aa wiilè Diiwa aa mè: Wa duunakène, wa p̄kp̄ànzi wá Lua, wa zɔblè Baaliɛ. ¹¹ ɔ̄ Dii òné: Ké Egipiɔ n̄ Amɔleɔ n̄ Amɔniɔ n̄ Filit̄ɛɔ ¹² n̄ Sid̄ɔdeɔ n̄ Amaleki buiɔ n̄ Madiãɔ gbãamòé, a wiilèa, ɔ̄ ma á bó n̄ ɔ̄zi. ¹³ ɔ̄ a p̄kp̄àmazi, a zɔblè t̄áaɔne. A yáí tò má ɛa mà á suaba lɔ. ¹⁴ A ge wiile t̄áa pɔ̄ a zér̄nɔɔwa aa á suaba n̄ á taasio me! ¹⁵ ɔ̄ aa ò Diiɛ: Wa duunakè. Kew̄ɛ lá à kène maawa, àma wá bɔ gbã. Wáɛ wabikemaɛ. ¹⁶ ɔ̄ aa dii z̄ilɔɔ b̄ò n̄ guu aa zɔblè Diiɛ, ɔ̄ an taasipi tò Dii i f̄ɔ w̄ev̄i n̄la lɔ.

17 Amɔni zīgɔɔ kɔ̄ kàaa aa bòokpà Galada, ɔ̄ Isailiɔ kàaa aa bòokpà Mizipa. 18 Ǿ Isaili pɔ́ kú Galadaɔ dɔaanaɔ òkɔ̄e aa mè: Gbɛ́ pɔ́ dɔ̄aa gɛ̀ zíkai ní Amɔniɔ ɔ̄me a gɔ́ wá Isaili pɔ́ kú Galadaɔ pii swana ũ.

11

Zefete

1 Galada bùsu gbɛ́ Zefeteá negɔ̄nae. Aà da'iaá káaluae, aà mae tɔ́n Galada. 2 Galadapi na negɔ̄eɔ ì lɔ. Ké aa zɔ̄okù, aa Zefete yà aa mè: Nyɔ̄ e wá mae túbibleo, asa n da adoe. 3 Ǿ Zefete bàalè a gbɛ́piɔne, à gɛ̀ zòle Tobu bùsuu. Gbɛ́pãɔ kàaaaazi, ɔ̄ aa nàwà.

4 Bee gbɛa Amɔniɔ fɛ̀le Isailiɔwa ní zío. 5 Ké Amɔniɔ fɛ̀lemá ní zío màa, Galada bùsu gbɛ̀zɔ̄o gɛ̀ Tobu bùsuu Zefete gbesii. 6 Aa òè: Mɔ ke wá dɔaana ũ, ké wà e zika ní Amɔniɔ. 7 Ǿ a wɛ̀má à mè: A zamagu, a ma ya ma mae be. Ké a wétɛa è sa, bɔ́yáì a mɔi ma kíii? 8 Aa òè: N beeo lé, níme níyɔ̄ wá gwa sa. Mɔ zíkawɛe ní Amɔniɔ, ní gɔ́ wá Isaili pɔ́ wá kú Galada bùsuuɔ pii swana ũ. 9 A òné: Tó a ma gbèsi a tamanɔ zíkai ní Amɔniɔ, mé Dii ní námee ma ɔ̄zì, máme máɔ de á swana ũa? 10 Aa òè: Dii mé wá seelade ũ. Lá ní òwa, màa wá keɛe. 11 Ǿ Zefete gèrɔ̄. Gbɛ́ɔ aà dīle ní swana ũ, ní dɔaana ũ, ɔ̄ à èa yápi ò Dii ae Mizipa lɔ.

12 Zefete gbɛ́ɔ zì Amɔniɔ kíawa à mè: Bóme wá daaa, ɔ̄ n mɔ zíkai wá bùsuui? 13 Ǿ Amɔniɔ kía wèwà à mè: Ké Isailiɔ b̀le Egipi, aa ma bùsu sia sea za Aanaɔ d̀bi e Yaboko d̀bi ní Yuudɛo. A bùsupi sɔaamee yákelesai sa.

14 Ǿ Zefete ɛa gbéǔ zì Amɔniɔ kíawa, 15 a dè: Zefete m̀è Isailiɔ i Mɔabuɔ ge Amɔniɔ bùsu símáɔ. 16 Ké aa b̀ò Egipi, aa be guwaiwaiue e Isia T̄ɛai, ǔ aa g̀è Kadesi. 17 Ǿ aa lékpásákè Edoũɔ kíaɛ aa m̀è: Wá gba zé wà ḡɛ́ n ǹ búsuɔ, ǔ i swáɛ ǹ yáio.* Aa lékpásákè Mɔabuɔ kíaɛ, ǔ i weinéɔ, ǔ aa g̀è Kadesi. 18 Aa be guwaiwaiu, aa d̀ò Edoũɔ bùsu ǹ Mɔabuɔ búsuɔzi, ǔ aa g̀è Mɔabuɔ búsu gukpe oi, aa b̀òokpà Aaɔ baale. Aai ḡɛ́ Mɔabuɔ bùsu guuo, asa Aaɔ mé Mɔabuɔ bùsu z̄ɔle ũ. 19 Ǿ aa lékpásákè Amoleɔ kí Siɔ p̀ó z̄ɔlea Eɛeb̄ɔɛ aa m̀è: Wá gba zé wà ḡɛ́ n ǹ búsuɔ e wá búsuu. 20 Ǿ Siɔ i ǹ náaike aa ḡɛ́ n a búsuoo. A a z̄iḡɔ k̄áaa, aa b̀òokpà Yaaza, ǔ aa z̄íkà ǹ Isailiɔ. 21 Dii Isailiɔ Lua Siɔ ǹ a gbéǔ nà Isailiɔne ǹ ɔz̄i, ǔ aa z̄iblémá. Aa bùsu p̀ó Amoleɔ ku a guu s̄i píi, 22 sea za Aaɔ d̀òɔi e Yaboko d̀òɔi, sea za guwaiwaiu e Yuud̄i.†

23 Ké Dii wá Isailiɔ Lua mé Amoleɔ yàw̄ɛɛ, níme níȳɔ síwá saa? 24 Ni ɔdidi bùsu p̀ó n dii Kem̄si kpámawao lé? Maa wá ɔdidi bùsu p̀ó Dii wá Lua kpàwáwa s̄ɔ. 25 N de Zipoo né Balaki, Mɔabuɔ kíaɛ? A wè lekpaakèwanɔa? A wè z̄ikàwanɔa?‡ 26 Wá Isailiɔ wá z̄ɔlea Eɛeb̄ɔ ǹ Aloeeo ǹ a z̄ɔɛwiao ǹ wéle p̀ó kú Aaɔ saɛɔ wè òaa do ǹ basoo (300). Bóyái i ɛa á síwá ḡɔɔ beeo ni? 27 Mi tàaekeneo, ǔ níle yāváikemeɛ, níle felemanɔ ǹ z̄io. Dii wá yāḡɔḡɔna mé a yāḡɔḡɔw̄ɛɛ gbā. 28 Ǿ Amɔniɔ kía ḡɛ́ Zefete lékpásá mai.

29 Dii Nisina di Zefeteɛ, ǔ à p̀à Galada buiɔ búsu ǹ Manase buiɔ búsuɔ e Mizipa Galada. Bɔa we à g̀è

* 11:17 Nao 20.14-21 † 11:22 Nao 21.21-24 ‡ 11:25 Nao 22.1-6

Amɔniɔwa ní zio. ³⁰ ɔ à lekè Diiwa à mè: Tó n Amɔniɔ nàmɛɛ ma ɔzi, ³¹ tó ma ta be ziblea Amɔniɔwa gbɛa, gbé pɔ̀ bɔ̀ ma kpéu à mɔ̀ daimale a gɔ̀ n pɔ̀ ũɛ. Má sa pɔ̀ wí a pɔ̀ káteu à tékū oma ní adeoɛ.

³² A gè zikai ní Amɔniɔ, ɔ Dii ní náè aà ɔzi. ³³ A ziblè ní wéle mèn baɔwa, sea za Aloee e à gè pè Miniti ní Abeli vɛebuowa. A ziblémá maamaae, Isailiɔ ní busa. ³⁴ Ké Zefete tà a be Mizipa, aà nenɔɛ mé bɔ̀ daiaàle, àle ɔwã, àle sésɛnapa. A mɔ̀ lè aà nén we mènɔ, i negɔɛ ge nenɔɛ pále io. ³⁵ Ké à aà è, à a pɔkasɔ ga kè à mè: A'a ma né, n ma pɔ̀ yà, n íakpàmazi. Ma lekè Diiwae, mé a gbooa vío. ³⁶ ɔ a òè: Baa, tó n lekè Diiwae, lá a tò n tɔsɪ ní ibɛɛ Amɔniɔwa, kɛmanɔ lá ní òèwa. ³⁷ ɔ à èa ò a maeɛ: Ma gba zé mɔ̀ pla gia mà ge bebe gusísídeu, mí ɔ̀ɔ̀ɔ̀ ní ma gbɛnaɔ ma lésokɛ yá musu. ³⁸ A mè: Gé! ɔ̀ à aà gbàɛ mɔ̀ pla. A gè ní a gbɛnaɔ gusísídeu, à ɔ̀ɔ̀ɔ̀ a lésokɛ yá musu. ³⁹ Ké mɔ̀ plapi pà, ɔ̀ à èa sù a maewa, ɔ̀ aà mae yá pɔ̀ à a lekè Diiwapi kèaàno. Nɔ̀ɛpi gɔ̀ɛ dɔ̀o, ɔ̀ yápi gɔ̀ felekaa ũ Isailiɔ guu. ⁴⁰ Wɛ ní wɛɔ Isaili nenɔɛnaɔ ì ge Galada bùsu gbé Zefete nenɔɛ gaa yá bɔ̀ɔ̀lekɛkɔɛ e gɔ̀ɔ̀ síiɔɛ.

12

Zefete ní Eflaiũ buiɔ

¹ Eflaiũ buiɔ kɔ̀ kàaa, aa bùa swawa aa gè Zafɔ̀, ɔ̀ aa ò Zefeteɛ: Bóyãi n ge n zikà ní Amɔniɔ, mé ni wá sísi wà gennɔ ni? Wá tesɔ̀ma ní n kpéo sãnuɛ.

² Zefete wémá à mè: Mapi ní ma gbéɔ̀ wá sòle ví ní Amɔniɔ maamaae. Ma lezùázi, i ma bɔ̀ ní ɔzi. ³ Ké

má è i ma suabao, ɔ́ ma gi ma wēnii, ma bua swawa ma zíkà ní Amɔ́niɔ, ɔ́ Dii ní námεε ma ɔ́zǐ. Bóyǎi a mɔ́ zíkaimanɔ́ gbǎi?

⁴ Zεfεte Galada bùsudeɔ́ kǎaa mípii, ɔ́ aa zíkà ní Εflaiũ buiɔ́ aa ní dedε, asa Εflaiũ buipiɔ́ òné: A Galada bùsudeɔ́, Εflaiũ bui pɔ́ bàalè gè Manase buiɔ́ bùsuuɔ́n á ũ. ⁵ Galada bùsudepiɔ́ Yuudē buakiɔ́ sǐ ké Εflaiũ buiɔ́ su bua wà tá ní bùsuuo yáí. Tó Εflaiũ bui bò m̀̀ à m̀̀ á ye bua, Galada bùsudepiɔ́ ì aà la: Εflaiũ buin n ũa? Tó à m̀̀, aawo, ⁶ aaī oè: Tò, o shibolε! Tó i f̄̀ ò màao, mé à m̀̀ sibolε, ɔ́ aaī aà kũ aa de Yuudē buakī we. Zibeezǐ ɔ́ Εflaiũ buiɔ́ gàga gbēɔ́n òaasɔ́sɔ́o lεε bla ní plao (42.000).

⁷ Galada bùsu gbé̄ Zεfεte d̀̀aa Isailiɔ́ne wè sooloe. Ké à gà, ɔ́ wà aà v̄̀ Galada bùsu wé̄lεeu.

Ibezǎ ní Elonio ní Abed̄so

⁸ Bee gbεa Betelεũ gbé̄ Ibezǎ d̀̀aa Isailiɔ́ne. ⁹ A nεḡɔ́eɔ́ v̄̀ gbēɔ́n baakwi ní nεnɔ́eɔ́ baakwi. A a nεnɔ́eɔ́ kpàsǎ Isaili buieɔ́wa, ɔ́ à nɔ́sèse we a nεḡɔ́epiɔ́ne. A d̀̀aa Isailiɔ́ne wè soplac. ¹⁰ Ké à gà, ɔ́ wà aà v̄̀ Betelεũ.

¹¹ Bee gbεa Zabulɔ́ni bui Eloni d̀̀aa Isailiɔ́ne wè kwie. ¹² Ké à gà, ɔ́ wà aà v̄̀ Ayaloni, Zabulɔ́ni buiɔ́ bùsuu.

¹³ Bee gbεa Ileli né Abed̄s, Pilat̄s gbé̄ d̀̀aa Isailiɔ́ne. ¹⁴ A nεḡɔ́eɔ́ v̄̀ gbēɔ́n bla ní t̄̀ũnaɔ́ baakwi, an baade ní a zàāinaɔ́. A d̀̀aa Isailiɔ́ne wè swaaɔ́e. ¹⁵ Ké à gà, ɔ́ wà aà v̄̀ Pilat̄s, Εflaiũ buiɔ́ bùsu pɔ́ kú Amaleki buiɔ́ bùsu s̄̀s̄̀ide guu.

13

S̃aus̃ɔ̃ ia

¹ Isailio èa yá pɔ̃ Dii yeio kè lɔ̃, ɔ̃ Dii ní ná Filit̃ɔ̃ne ní ɔ̃zi e wè bla. ² G̃ɔ̃ee ku Zɔ̃la, Dā buie, aà tón Manɔ̃a. Aà naá f̃iie, a né ṽio. ³ Dii Malaika b̃ò mò nɔ̃epiwa à mè: Ma! Fiin n ũ, ní né ṽio, kási ñỹɔ̃ nɔ̃si, ní ne'i g̃ɔ̃e ũ. ⁴ Laaika! Nsu ṽee ge í gb̃aae mio. Nsu t̃ee pɔ̃ Lua d̃il̃ee bleo. ⁵ Nỹɔ̃ nɔ̃si, ní ne'i g̃ɔ̃e ũ. G̃e suli t̃aa'o népi miwao, asa aɔ̃ de Lua gb̃é ũ za a ig̃ɔ̃e.* ɔ̃me a na Isailio b̃ɔ̃a Filit̃ɔ̃ ɔ̃ziwa.

⁶ ɔ̃ nɔ̃epi ge ò a z̃áe à mè: Lua gb̃ee mò ma kíi. Aà oa de lán Lua Malaika oawa, a tò ma me séenatà. Mi aà la gu pɔ̃ à b̃ɔ̃uo, mé i a tó om̃ee s̃ɔ̃o. ⁷ A òm̃ee má nɔ̃si, mí ne'i g̃ɔ̃e ũ. A òm̃ee másu ṽee ge í gb̃aae mio, mé másu t̃ee bleo, asa népi aɔ̃ de Lua gb̃é ũ za a ig̃ɔ̃e e aà w̃eni léu. ⁸ ɔ̃ Manɔ̃a wabikè Diiwa à mè: N yá na Dii! To gb̃é pɔ̃ ní z̃i ea mɔ̃ lɔ̃, i yá pɔ̃ wá ke ní népio aà ia gb̃ea daw̃ee. ⁹ Lua Manɔ̃a ỹámà, ɔ̃ malaikapi èa b̃ò mò nɔ̃epiwa g̃ɔ̃ɔ̃ pɔ̃ a ku bua. Aà z̃á Manɔ̃a kuaànɔ̃o, ¹⁰ ɔ̃ à kè kpakpa, à bàalè ge òè à mè: G̃ɔ̃e pɔ̃ mò ma kíi z̃ià èa m̃ò a gb̃a lɔ̃ laɔ̃! ¹¹ Manɔ̃a f̃èl̃e t̃e a nazi. Ké à kà g̃ɔ̃epi kíi, à aà là à mè: M̃me n yá'ò ma naea? A wèwà à mè: Mám̃e! ¹² ɔ̃ Manɔ̃a aà là à mè: Tó n yápi gb̃esù, népi aɔ̃ de kpelewa ni? Bó z̃i a kei? ¹³ Dii Malaikapi wèwà à mè: Yá pɔ̃ má ò n nae, aà ke píi. ¹⁴ Asu ṽeebe bleo. Asu ṽee ge í gb̃aae mio. Asu t̃ee bleo. Yá pɔ̃ má d̃il̃ee, aà ke píi. ¹⁵ ɔ̃ Manɔ̃a òè: G̃ɔ̃wanɔ̃ la wà bleñebɔ̃l̃ kek̃ene. ¹⁶ Dii Malaika wèwà à mè: Baa tó ma g̃ɔ̃ la, má n ble bleo. Tó n sa pɔ̃ w̃i a pɔ̃ káteu à t̃ékũ s̃oukè, o Diiwa. Manɔ̃a i d̃ɔ̃ ké

* 13:5 Nao 6.1-5

Dii Malaikaε, ¹⁷ ɔ à aà là à m̀è: N tón kpelewai? Tó yá ṕ ó òpi k̀è, wá n kp̀ela. ¹⁸ Dii Malaika ẁèwà à m̀è: B́yáí ríle ma t́ gbeai?† T́ b́nsaεε. ¹⁹ Ǿ Manɔa blenɛbɔbɔ s̀è ń ṕwɛntio, à Dii gbàgbaò gbɛwa. K̀é Manɔa ń a nao lé gwa màa, ɔ Dii yáb́nsaεk̀è. ²⁰ A t̀ò t́ è b̀ò sa'ok̀ipiu à f̀èle musu, ɔ Dii Malaika f̀èle tà t́vuapi guu, g̀ɔɔ ṕ Manɔa ń a nao lé gwa. Ǿ aa ẁùle ń gbɛɛu.

²¹ Dii Malaika i εa m̀ò Manɔa ń a naowa bo, ɔ Manɔa d̀è sa k̀é Dii Malaikaε. ²² Manɔa ò a naε: Wá gaε, asa wa wɛs̀l Lualεε. ²³ Ǿ aà na òè: T́ Dii ye wá de yáaε, a sa ṕ wá òwa ń ṕwɛntio sio, mé a yápi oẁεε, a to wá yápi e màao.

²⁴ Nɔɛpi nɛ'í g̀ɔε ũ, ɔ à t̀kpàè Sáusɔɔ. Népi z̀ɔk̀ù mé Dii báaadààgu. ²⁵ Dii Nisína nà t́kpaaàguwa g̀ɔɔ ṕ a ku Dábuibooou, Z̀la ń Esetaoo z̀anguo.

14

Sáusɔɔ yea Filit̃ nɔɛzi

¹ Sáusɔɔ g̀è Timɛna, ɔ à Filit̃ nɔɛε è we. ² K̀é à s̀ù, a ò a maeε ń a dao à m̀è: Ma Filit̃ nɔɛε è Timɛna. A wɛεlemεε mà sé. ³ Ǿ aà mae ń aà dao òè: Nɔ ku n daεɔ ge n buiɔ guu noa, ɔ ńyɔ g̀é nɔsei Filit̃ gyafɔɔdeɔ guua? Ǿ Sáusɔɔ ò a maeε: N aà wɛεlemεε, asa nɔɛpi k̀amague. ⁴ Aà mae ń aà dao i d̀s̀ k̀é yápi b̀ò Dii k̀íε, asa àle Filit̃ɔ léwεε. G̀ɔɔ bee Filit̃ɔ lé kible Isailiɔwae.

⁵ Ǿ Sáusɔɔ lé g̀é Timɛna ń a maeo ń a dao. K̀é aa kà Timɛna v̀εɛbua, ǹɔɔmusu né bɔbɔ guz̀s̀ Sáusɔɔε, àle p̀úna. ⁶ Dii Nisína d̀èdɛwà, ɔ à ǹɔɔmusupi gyaẁl, lá ẁl blenɛbɔbɔ goaawa. Kási a p̀ε k̀ūa s̀ɔ. I yá ṕ ó á

† 13:18 Daa 32.30

kèpi o a mae ge a daeo. ⁷ Ǿ à gè faaibò ní nɔepio, nɔpi kàaàgu.

⁸ Ké à gɔɔplakè, à fɛle lé gé nɔpi séi sa, ɔ à lile gè nòɔmusu gɛpi gwai. A è zóó í dò a gɛu. ⁹ Ǿ à ɔsiu à a sa gá a bò, àle ble, ɔ àle gèd. Ké à a mae ní a dao lè, a líné aa blè, áma i oné á bò nòɔmusu gɛueo.

Sáusɔ́ yáasikɛa Filitɛ́ne

¹⁰ Aà mae gè nɔpi bɛ, ɔ Sáusɔ́ blesakèné we, lá wí kɛ nɔseuwa. ¹¹ Ké ànsueɔ aà è, aa èwaasoɔ sisi gbɛɔn baakwi aao kuaànɔ. ¹² Ǿ Sáusɔ́ òné: Má yáe ví mà oé. E bleblea gɔɔ soplac bee àò láa, tó a a yáasi pòlomee, má zwáa kwáwá pi baakwi ní ulao baakwi. ¹³ Tó i fɔ́ á pòlomee sɔo, áme á zwáa pi baakwi ní ula mèn baakwiɔ kpaa. Ǿ aa òè: Su ní yáò wà ma. ¹⁴ A òné:

Pòblea bò pɔsona guu,
pó na bò pó pāsí guu.

Ǿ aai fɔ́ yáasipi pòloo e gɔɔ àaɔ. ¹⁵ A gɔɔ síiɔde zí aa ò Sáusɔ́ nae: Kɔnikɛ n záe aà yápi yáasi polowɛe. Tó ni kɛèo, wá n kpasa ní n de bɛdeɔe. Asi a wá sisi à wá pɔ́ó síwá yɔoo? ¹⁶ Ǿ Sáusɔ́ na lé ɔɔlɔè à mè: N zamague fá! N yemazio. N yáe ò ma gbɛ́ɔne, mé ni a yáasi omɛe sɔo bɛ. Ǿ a òè: Mi o ma mae ge ma daeo, ɔ níme má onɛa? ¹⁷ Ale ɔɔlɔè e gɔɔ soplapi gè lé pað. A gɔɔ sopladepi zí ɔ́ Sáusɔ́ yápi òè, ké à giyyèwà yái, ɔ à gè a ò a gbɛ́ɔne. ¹⁸ A gɔɔ sopladepi zí e íatɛ àò gé gɛi kpéu wélepi èwaasoɔ òè:

Bó na mé de zóai?

Bó pāsí mé de nòɔmusuai?

Ǿ Sáusɔ́ òné: Tó i sapa ní ma zununuo yáao, á fɔ́ à ma yápi yáasi poloe? ¹⁹ Dii Nisína dèdewa, ɔ à

gè Asekeloni à g̃ɔ̃ɔ dèdè gb̃ɔ̃n baakwi, à n̄ p̄okasaɔ wòlomá, ̄ à gè kpà gb̃é p̄ó aa a yápi yáasi p̄òloɔwa. Aà p̄ó p̄à, ̄ à tà a mae be. ²⁰ Ǿ wà S̄aus̄ɔ̄ n̄opi kù wa kpà aà gb̃ena p̄ó zè aà sae n̄opi séz̄iwa aà p̄ó ũ.

15

S̄aus̄ɔ̄ tes̄ɔ̄a Filit̄ɔ̄ buawa

¹ Ké à kè g̃ɔ̃pla, p̄ok̄ek̄eɔ̄ kà, ̄ S̄aus̄ɔ̄ bleneb̄ob̄ kù, à gè a n̄opi gwaiò à m̄è: Má ye gé ma na kí k̄pea. Ǿ aà n̄opi mae i aà gba zéó ² à m̄è: Mále e n̄ zaaàgue, ̄ ma aà kpà n gb̃enawa. Aà d̄auna kefeũ deaàla. N aà se aà g̃ɔ̃ ũ. ³ S̄aus̄ɔ̄ òn̄é: Tó ma yāv̄aik̄è á Filit̄ɔ̄ne sa, má t̄aae ví lo.

⁴ S̄aus̄ɔ̄ gè gb̃egbonaɔ kùkù òaa do n̄ bas̄oo (300), ̄ à s̄eȳeye s̄ob̄os̄ob̄onno. A gb̃egbonapiɔ vlá ȳeyek̄owa plapla, ̄ à s̄epi ȳeye n̄ vlápiɔwa. ⁵ A tes̄ s̄epiɔwa, ̄ à gb̃egbonapiɔ gb̄ae Filit̄ɔ̄ bua. An p̄ów̄ena tek̄ù píi n̄ n̄ p̄ogbaɔ n̄ n̄ v̄ɛbuɔ n̄ n̄ kù k̄p̄é p̄ii. ⁶ Ǿ Filit̄ɔ̄ m̄è: Déme yáe taa k̄èw̄ɛi? Ǿ wà m̄è: Tim̄ena gb̃é né z̄á S̄aus̄ɔ̄e. Aà ànsue aà n̄o síw̄ae, ̄ a kpà aà gb̃enawa. Ǿ Filit̄ɔ̄ gè n̄opi n̄ a maeo kp̄asa. ⁷ S̄aus̄ɔ̄ òn̄é: Lá màa á k̄em̄e, má k̄ámaboo e ma g̃e t̄osiowá. ⁸ A síngu à n̄ k̄é dúudu, an ded̄eapi g̃ɔ̃ag̃ɔ̃, ̄ à gè z̄òle Etaũ gb̃è'eu.

S̄aus̄ɔ̄ Filit̄ɔ̄ ded̄e n̄ z̄aà'ín gyaɔwao

⁹ Filit̄ɔ̄ gè b̄òokp̄a Yuda bùsuu, aa lí gu p̄ó w̄i me Gyaɔwaa. ¹⁰ Ǿ Yuda buiɔ n̄ lá aa m̄è: B̄óȳai a m̄owá n̄ z̄ioi? Ǿ aa m̄è: Wa m̄o S̄aus̄ɔ̄ k̄úí wà k̄è lá a k̄èw̄ɛw̄ae. ¹¹ Ǿ Yuda buiɔ gb̃ɔ̃n òaa g̃ɔ̃ (3.000) gè Etaũ gb̃è'e kíi, aa ò S̄aus̄ɔ̄e: N d̄ó k̄é Filit̄ɔ̄ mé lé

kiblewáó lé? Bó yá ní kèwěe wei? A wèmá à m̀: Lá aa k̀m̀m̀ ɔ́ má k̀ǹé. ¹² Ǿ aa m̀: Wa m̀ n yei wà n kpámáe. Ǿ Sáusɔɔ m̀: A legbēm̀m̀ à m̀ á ma d̀o. ¹³ Ǿ aa ò̀: Wá n d̀o. Wá n ye ní baoe, wí n nané ní ɔ̀í. Ǿ aa aà yè ní bà dafuo m̀n pla, aa b̀aà̀ǹo gbè'epiu. ¹⁴ Ké aale ká Gyaɔwa, Filitɔ̀ m̀ daiaàle, aale kúkuake. Dii Nisina d̀de Sáusɔɔwa, ɔ́ ba ṕ wa yè aà g̀s̀iɔwa g̀ lán bà mùaawa, ɔ́ bapio wòlo aà ɔwa. ¹⁵ A zàa'ín gaa dafu gyaɔwa è, ɔ́ à nàale a sè à gb̀oǹ òaa s̀òo (1.000) d̀d̀eò. ¹⁶ Sáusɔɔ m̀: Zàa'ín gyaɔwa ɔ́ ma gb̀oǹ òaa s̀òo d̀d̀eò, zàa'ín gyaɔwa ɔ́ ma ní kaok̀a. ¹⁷ Ké à yápi ò a làa, ɔ́ à gyaɔwapi v̀aa. Ǿ wà t̀kpà gupie Gyaɔwasísi.

¹⁸ Imi aà k̀ gb̀aa, ɔ́ à lezù Diizi à m̀: N t̀o mapi n z̀blena ma z̀blè maamaa, ɔ́ máo ga ní imio mà léle da Filitɔ̀ gyaf̀òde ɔu saa? ¹⁹ Lua Gyaɔwa t̀òle p̀aa, ɔ́ í b̀u. Sáusɔɔ m̀, ɔ́ aà m̀ s̀ à gb̀aa è. A yáí t̀o e gb̀a wí m̀ Gyaɔwa nib̀napie Lezuna Nib̀na. ²⁰ Sáusɔɔ d̀aa Isailiɔne ẁe baoe Filitɔ̀ kibleamag̀o.

16

Sáusɔɔ Gaza b̀le gba gbooa

¹ Sáusɔɔ g̀ Gaza, à káaluae è we, ɔ́ à g̀ wúleiàǹo. ² Wa ò Gazadeɔne wà m̀: Sáusɔɔ m̀ la. Ǿ aa lía gupizi, wàle aà d̀d̀á ẁle b̀leu gẁasina aa m̀: Tó gu d̀, wá aà d̀e. ³ Sáusɔɔ ẁle we e ẁedo, ɔ́ à f̀le. A g̀ ẁle bíib̀le gba k̀ ní a lip̀le m̀n plaɔ, a bíle ní a kákab̀o s̀anu. A dà a g̀au, à g̀e v̀aa sísi ṕ b̀aa ní Hebl̀o musu.

Sáusɔɔ ní Dalilao

4 Bee gbɛa Sãusɔ̃ yè nɔ̃ɛzi Vɛɛbu guzulɛu. Aà tón Dalila. 5 Ǿ Filitɛ kíaɔ gè nɔ̃pi lè, aa òè: Kɔ̃nikɛè, ké ñ e ñ aà gbãa zɔ̃pi asii dɔ̃ ní lá wá ke wà aà nɛo. Tó wa ba dɔ̃wà wa aà fù, wá baade a n gba ánuusu ɔ̃watɛ òaa sɔo ní basɔoo (1.100). 6 Ǿ Dalila ò Sãusɔ̃ɛ: Pó pó tò ní gbãa kéwa omɛɛ. Ba kpele wa dɔ̃ma, níyɔ̃ fɔ̃ kɛo ni? 7 A wèwà à mè: Tó wà ma ye ní saba niɛo mèn sopla, bee mé a ma busa, mí gɔ̃ lán gbépiiwa. 8 Filitɛ kíaɔ m̀ Dalilaɛ ní saba niɛ pó i giigaga yãaɔ mèn sopla, ɔ̃ à aà yèò. 9 Aà kpàkpanaɔ ulɛa kpea, ɔ̃ Dalila ò Sãusɔ̃ɛ: Sãusɔ̃ɔ! Filitɛɔ lé mɔ̃ma fá! Ǿ à sabapio kè lán bà mùaawa, wi aà gbãa bɔ̃kii dɔ̃o.

10 Ǿ Dalila òè: Nlɛ ma kpánguakɛɛ, n ɛɛtòmɛɛɛ. Omɛɛ sa. Ba kpele wa n yeòì? 11 A òè: Tó wà ma ye ní balɛna dafu gèele pó wi zíkɛò yãaɔ, a ma busa, mí gɔ̃ lán gbépiiwa. 12 Ǿ Dalila bapio sè à aà yèò. Aà kpàkpanaɔ ulɛa kpea, ɔ̃ à mè: Sãusɔ̃ɔ! Filitɛɔ lé mɔ̃ma fá! Ǿ Sãusɔ̃ɔ ba pó dɔ̃dɔ̃ a gàsiwapiɔ kèkè lán bapunawa. 13 Dalila òè: Nlɛ ma kpánguakɛ e tiaɛ. N ɛɛtòmɛɛ. Omɛɛ sa. Ba kpele wa n yeòì? Ǿ a òè: Tó n ma mikã tãa lán balɛnawa mèn soplaɔ kà dáau ní tà, 14 mé n kálo pàwà, má busaɛ, má gɔ̃ lán gbépiiwaɛ. Dalila tò i dàaàla, ɔ̃ à aà mikã tãa mèn soplapiɔ kà dáau a tà, ɔ̃ a fí àsaliwa. Ǿ à mè: Sãusɔ̃ɔ! Filitɛɔ lé mɔ̃ma fá! Ǿ à vù, à a mikã gà a wòlo dáapi ní àsalio guu.

15 Dalila èa òè ɔ̃: Niɔ omɛɛ ní yemazi, mé ní ma náai vío ɔ̃ be? N ma kpánguakè à kà gèn àaɔ̃. Ni n gbãa zɔ̃ bɔ̃kii omɛɛo. 16 Maa ɔ̃ naɛwà ní yá bee tao láasai. A aà ǹɛɛ yàè e à gè fù mɛnawa, a ye ga. 17 Ǿ à yá pó kú a sɔ̃u òè píi sa à mè: Gɛ i tãa'o ma

miwao, asa wà ma kpa Luawaε. Tó wà ma mi bò lé, ma gbāa làon we. Má busa mà gō lán gbépiiwaε. ¹⁸ Ké Dalila è à yá pó kú a s̄ou òe píi, ̄ à lékpāsākè Filitē kíaɔne à mè: A εa mɔ ḡen do lɔ, asa à apii òmεε sa. ɔ̄ aa èa mò aà kíi, aa ánusupi k̄ua. ¹⁹ Dalila tò i S̄aus̄ɔ̄ lè a gbāa, ̄ à ḡɔεε sisi. A aà mikā gbāa t̄aa mèn soplapiɔ̀ bò, ̄ à nà busaawa, aà gbāapi ḡèzεa. ²⁰ Dalila mè: S̄aus̄ɔ̄! Filitēɔ̀ lé mɔma fá! ɔ̄ à vù, à làasookè à mè: Má ke lán yāawa mà az̄ia bɔε. A d̄s̄ ké Dii gòwao. ²¹ ɔ̄ Filitēɔ̀ aà k̄u aa aà wé b̄b̄b̄, ̄ aa ḡèaàno Gaza. Aa mɔgotē gala kp̄àè, ̄ à lε w̄silɔ̀ kpé pó wà aà d̄au we. ²² Aà mipi nà kákpalεawa sa.

S̄aus̄ɔ̄ gaa

²³ Filitē kíaɔ k̄o k̄aa aa gè ní dii Daḡɔ̀ gbagbai, aale pɔ̀nake, aale mε: Wá dii wá ibεε S̄aus̄ɔ̄ n̄aw̄εε wá ɔ̀z̄iε. ²⁴ Ké Filitēɔ̀ aà è, aa ní dii s̄aaukp̄a aa mè: Wá ibεε wá b̄usu d̄è, à wá gb̄éɔ̀ d̄èd̄e dúuduu, ̄ wá dii aà n̄aw̄εε wá ɔ̀z̄i.

²⁵ Lá an pɔ̀ k̄èna màa aa mè: A S̄aus̄ɔ̄ sisi aà k̄ò'ow̄εε. ɔ̄ wà aà bò kpé pó wà aà d̄aupiu, à yaalo kp̄ànz̄i. ɔ̄ wà aà z̄è kpé gbapeleɔ̀ z̄anguo.

²⁶ S̄aus̄ɔ̄ ò èwaasona pó a ɔ̀ k̄uaε: Gεmanɔ̀ kpé gbapele pó kpé seao saε mà ɔ̀nanawà, mí gbāa'ewà.

²⁷ T̄áakp̄epi p̄a. Ḡɔ̄εɔ̀ ní nɔ̄εɔ̀ ku we ní Filitē kíaɔ̀ píi. Gb̄é pó kú kpépi musuɔ̀ k̄a gb̄ēɔ̀n òaa ḡēo (3.000), aa mò S̄aus̄ɔ̄ k̄ò gwai.

²⁸ S̄aus̄ɔ̄ wiilè Diiwa à mè: Dii Lua, to ma yá d̄ɔ̄ngu. Lua, ma gba gbāa ḡen doε bee mà t̄osiò Filitēɔ̀wa ma wé mèn pla yá musu. ²⁹ A ɔ̀nàna kpé

gbapele mèn pla pɔ́ kpépi sea guoguoɔwa, aà ɔplaa ku adowa, zee ku adowa. ³⁰ A mè: To mà ga ní Filitɔ́! A kulu kù, ɔ à ɔpèwà ní gbāao, ɔ kpépi kwè kà Filitɔ́ kíaɔla ní gbé pɔ́ kú a guuɔ. Gbé pɔ́ Sāusɔ́ ní dede a gagɔɔɔ dasi de gbé pɔ́ à ní dede a béézɔ́la. ³¹ Aà dāunaɔ ní aà de beɔdeɔ pii m̀ aà ge sè wà tàò, ɔ aa aà mia kpàkɔ́i ní a mae Manɔ́ao, Zɔ́la ní Esetaoo zānguo. A d̀aa Isailiɔ́ne wè baooe.

17

Mika táaɔ

¹ Eflaiũ buiɔ́ bùsu sìsɔ́de g̃ɔee ku, aà tón Mika. ² A ò a dae: Anusu òaa sɔ́o ní basɔ́oo (1.100) pɔ́ wa sèma kpáí, ké n ade kà, má mà. Anusupi ku ma kíie. Mámé má sè. ɔ aà da òè: Dii báaadangu, né.

³ Ké à ánusupi s̀aa a dae, ɔ aà dapi m̀: Ma ánusue bee díle Dii pɔ́ ũe, wi táa píò, wi ado kásaone. Má ea kpamae. ⁴ Ké Mika ánusupi s̀aa a dae màa, aà da ánusuo ɔwatɔ́ òaa do se kpà siawa, ɔ à táa píòè, à ado kàsaoè. ɔ wà ge kàle Mika kpéu. ⁵ Mikapi s̃o a táakpe ví. A sa'o'ula ní táaɔ kè yāa, ɔ à a neg̃ɔee díle a sa'ona ũ. ⁶ Goo bee Isailiɔ́ kía vío, yá pɔ́ kè gbéé, ɔ ì a pɔ́ ke.

⁷ A m̀ò lè Levii bui ɛ́waasoe ku Yuda buiɔ́ guu Beteleũ, Yuda buiɔ́ bùsuu. ⁸ ɔ à fèle we, àle gu pɔ́ á z̃ɔ́leu weele. Goo pɔ́ a be zéu, à kà Eflaiũ buiɔ́ bùsu sìsɔ́deu e Mika be. ⁹ ɔ Mika aà là à m̀è: N bɔ́ má ni? A wèwà à m̀è: Levii buin ma ũ, ma bɔ́ Beteleũ, Yuda buiɔ́ bùsuue. Gu pɔ́ má z̃ɔ́leu ɔ mále weele. ¹⁰ Mika òè: Z̃ɔ́lemanɔ́, ní g̃ɔ ma mae ũ, ma sa'ona ũ. Máliɔ́ fiabone wè ní wèo ánusuo ɔwatɔ́ kwikwi ní pɔ́kasaɔ ní

ɔ́obleao. ɔ́ Levii buipi wèi. ¹¹ Levii bui èwaasopi zòlɛ ní gɔ́ɛpio, a gɔ́è lá a negɔ́ɛwa. ¹² Mika aà dílɛ sa'oná ù, ò a ku Mika bɛ màa. ¹³ Mika mɛ: Má dɔ́ ké Dii a èfãaikɛmɛɛ sa, asa má sa'oná ví Levii bui ù.

18

Dá buiɔ Mika táaɔ naaa

¹ Gɔ́ɔ bee Isailiɔ kía vío, mé Dá buiɔ lé bùsu wɛɛɛ wà zòlɛu, asa e tia kpaalɛ pɔ́ aa sè Isaili bui kíniɔ guu i gɔ́ ní pɔ́ ùo. ² ɔ́ aa ní negɔ́naɔ zì gbɛɔn sɔo, aa òné: A gɛ bùsu kɛɛɛ. ɔ́ aa bɔ́ Zɔla ní Èsetaoo, aa gè bùsu kɛɛɛi, aalɛ a asiigwa. ɔ́ aa mɛ Èflaiũ bùsu sìsɛdeu e Mika bɛ wéleu, aa i we. ³ Gɔ́ɔ pɔ́ aa ku kái ní aà bɛo, aa Levii bui èwaasopi lɔɔ dɔ́, ò aa lílɛ we, aa aà là aa mɛ: Déme mɔ́nnɔ lai? Bó nílɛ ke gue beeu? Akɛa ní kú lai? ⁴ ɔ́ à yá pɔ́ Mika kèe òné à mɛ: Alɛ flabomɛɛ. Aà sa'onan ma ù. ⁵ ɔ́ aa òè: Gbɛawɛɛ Luawa wà dɔ́ tó wá tá a kɛ na. ⁶ ɔ́ sa'onapi wɛmá à mɛ: A gé aafia. Dii dɔ́aaaé á tápi guu.

⁷ Gbɛɔn sɔopiɔ dàzɛu, ò aa kà Laisi. Aa è gbé pɔ́ kú a guuɔ dɔ́dɔ́a lá Sidɔ́deɔ ìɔ kuwa. Aa ku dɔ́dɔ́a we yákelesai. Pɔɛ lé késámáɔ, an bùsu pɔ́pii víɛ. Aa kái ní Sidɔ́deɔ, mé an baa kú ní gbɛeoo. ⁸ Ké aa èa sù ní gbéɔ kíi Zɔla ní Èsetaoo, an gbéɔ ní lá aa mɛ: Bó á è wei? ⁹ Aa wɛmá aa mɛ: A fɛɛ wà gɛ lélemá. Asa wa bùsupi è, a maa kè zài, mé áɛ pɔɛ wo lao. Asu zígbiakɛo. Wà gɛ bùsupi símá! ¹⁰ Tó wa ka we, wá gbéɔ le dɔ́dɔ́aɛ. Bùsu pɔ́ Lua kpàwápi zɔɔ, mé pɔɛ lé késāwàɔ.

¹¹ ɔ́ Dá bui pɔ́ kú Zɔla ní Èsetaooɔ dàzɛu gbɛɔn òaa àaɔ, aa ní gɔ́kɛbɔɔ kúkúá. ¹² Ké aalɛ gé, aa bòokpà

Kiliyaaliũ sae Yuda buiɔ̀ b̀usu. Ayãmeto wĩ me gupie Dãbuiɔ̀boo e ní a gbão. A ku Kiliyaaliũ be'ae oie. ¹³ Bɔa we aa gè Eflaiũ buiɔ̀ b̀usu s̀isideu e Mika be wéleu. ¹⁴ Ǿ gbẽɔ̀n sɔo pɔ́ aa gè Laisi b̀usu asiigwàò ò ní gbéɔ̀ne: A dɔ́ ké sa'o'ula ní ua táaɔ̀ ní táa pɔ́ wa p̃io ní táa pɔ́ wa kàsao ku kpéee beɔ̀ do guua? Aɔ́ dɔ́ sa lá á ke. ¹⁵ Aa lile we, aa gè Levii bui èwaasopi lè Mika be, ɔ́ aa aà aafia gbèa. ¹⁶ Dã bui gbẽɔ̀n òaa àaɔ́ pɔ́ aa ní gɔ́keɔ̀ kúkũapiɔ̀ zea ua léu, ¹⁷ ɔ́ gbẽɔ̀n sɔopiɔ̀ gè kpéu, aa sa'o'ulapi ní ua táapiɔ̀ ní táa pɔ́ wa p̃ipio ní táa pɔ́ wa kàsapiɔ̀ sèle. Sa'onapi zea ua léu ní gbẽɔ̀n òaa àaɔ́ pɔ́ aa ní gɔ́keɔ̀ kúkũapiɔ̀. ¹⁸ Ké gbépiɔ̀ gè Mika be aa p̃opiɔ̀ sèle, ɔ́ sa'onapi ní lá à mè: Bó ále ke wei? ¹⁹ Ǿ aa wèwà aa mè: Níle! N n lé kpaau! Mɔ́ géwanɔ̀, ní gɔ́ wá mae ũ, wá sa'ona ũ. Dea gbé m̀endo be sa'ona ũ ge Isaili bui leɔ̀ do sa'ona ũ, a kpele mé maanei? ²⁰ Sa'onapi pɔ̀ kèna. A sa'o'ulapi sè ní táapiɔ̀, à nà gbépiɔ̀wa. ²¹ Aa dàzeu, an néo mé dɔ̃aaa ní ní pɔ̀tuɔ̀ ní ní àizeɔ̀ píi.

²² Ké aa kà zã ní Mika beo, ɔ́ gbé pɔ́ an be kái ní Mika beo kɔ́ kàaa, aa pèle Dã buipiozi. ²³ Aale zɔadɔ́má, ɔ́ Dã buiɔ̀ l̃iaa aedɔ́má, aa ò Mikae: Kpelewa ní kè n gbéɔ̀ kàaai? ²⁴ A wèamá à mè: A táa pɔ́ má p̃io sèle, ɔ́ a ta ní ma sa'ona. Bóme g̀m̃ee lɔi? Bóyái ále ma la yá pɔ́ ma leii? ²⁵ Ǿ Dã buiɔ̀ wèwà aa mè: Nsu lekpaakewanɔ̀, ké pɔ̀kũmadeɔ̀ su kusima ní n beɔ̀ aa á dɛdeɔ̀ yái. ²⁶ Ǿ Dã buipio dàzeu. Ké Mika è gbépiɔ̀ gbãa dealaɔ̀, ɔ́ à èa tà be.

Dã buiɔ̀ z̃leá Laisi

27 Dã buipio sɔ aa gè Laisi ní tǎa pɔ Mika p̄ipio ní aà sa'onao. Aa gè lèlɛ gbé pɔ kú dɔdɔa yákelesaipioɔwa. Aa ní dede ní fɛ̄ndao, ɔ aa tesò ní wélewa. 28 Gbɛe i e ní suabào, asa aa kǎi ní Sidɔoo, mé an baa kú ní gbɛeoo. Wélepi ku gusalalau kǎi ní Beleobeoε. ɔ aa wélepi kèkɛ kàlɛ aa zòlɛu. 29 Aa ní dezi Dã, Isaili né tɔkpàè, ãma wélepi tón Laisi káau. 30 Dã buipio táapio pèlɛ we, ɔ aa Mɔizi né Geesoũ bui Yonatãapi ní aà néo ðilɛ ní sa'onao ũ e gɔɔ pɔ wà bùsupi sǐmá. 31 Gɔɔ pɔ Lua kpé kú Silo, gɔɔ bee ɔ tǎa pɔ Mika p̄ipio péleɛa Laisi.

19

Levii bui ní a nɔ pɔ i mɛsɛðilɛ̀̀oo

1 Gɔɔ bee Isailio kía vío. Levii buie mé kú Eflaiũ buio bùsu s̄s̄ide léwa, ɔ à nɔsè Betelɛũ, Yuda buio bùsuu, i mɛsɛðilɛ̀̀oo. 2 ɔ nɔɛpi dɔɛ'ii kè, ɔ à bò a zá bɛ à tà a mae bɛ Betelɛũ, Yuda buio bùsuu, a ku we e mɔ síiɔ. 3 ɔ aà zá fɛlɛ gè aà gbɛsii. A gè we ní a zíkɛnao ní zàa'ín mèn plao. Ké à kà nɔpi kíi, nɔpi gèaàno a mae kpéu. Ké nɔpi mae aà è, à gbãakpàaazi ní pɔnao. 4 Aà ànsuepi aà ðilɛ, ɔ à ì we gɔɔ àaɔ, aalɛ pɔble, aalɛ igbè. 5 A gɔɔ síiɔde zí ɔ aa fɛlɛ káaukaau, ḡopi lé taa sɔukɛ à dazɛu, ɔ aà ànsuepi òè: Zɛ n̄ pɔble, ní gbasa dazɛu. 6 ɔ à zòlɛ pɔblɛ ní a ànsuepio, aa igbè s̄ãnu. ɔ nɔpi mae òè: N yá na! I la gbã, ní pɔnake. 7 Ké gu dò, à fɛlɛ lé dazɛu lɔ, ɔ aà ànsuepi ḡiɛ lɔ, ɔ à ḡò. 8 Ké gu dò a gɔɔ sɔode, à fɛlɛ lé dazɛu, ɔ aà ànsuepi mè: N yá na! Zɛ n̄ pɔble, ní ḡo e íatɛ busa. ɔ aa pɔblɛ nípla s̄ãnu.

⁹ Ké g̃ɔ̃ɛpi fɛ̀lɛ lé dazɛu ní a nɔ̃pio ní a z̃ikɛnao, aà ànsue òè: Gwa, oosi kè, mé ìatē i g̃ɔ̃ bílao. I la gbā lɔ! Gwa, gu lé g̃ɛk̃ɔ̃u. I la, ní p̃ɔ̃nake, zia k̃ɔ̃ káaukaau ní da n bɛ zéu. ¹⁰ G̃ɔ̃ɛpi ye ia we yáí lɔo, ɔ̀ à fɛ̀lɛ dàzɛu, à mipè Yebusi p̃ó w̃í mɛ lɔ Yelusaleũwa ní a nɔ̃pio ní a zàa'ín mèn plao.

¹¹ Ké aa kà kái ní Yebusio, ìatē g̃ɛa kpéu, ɔ̀ z̃ikɛnapi ò a diiɛ: Wà lilɛ g̃ɛ Yebusi buiɔ wé̃lɛɛ beeu wà i we laɔ! ¹² Ǿ aà dii òè: Wá g̃ɛ bui z̃íloɔ wé̃lɛuo. Isaili buiɔ ku weo. Wà gé e Gibea. ¹³ Ǿ à èa mè: Wà gé ii Gibea ge Lama, wá gupio do le. ¹⁴ Ǿ aalɛ gé. Ké aa kà Gibea, Bēyāmɛɛ buiɔ b̃usuu, ìatē g̃ɛ̀ kpéu. ¹⁵ Aa lilɛ g̃ɛ̀ ii we, ɔ̀ aa kàlɛ g̃aaɛ, gbēe i ní dilɛo.

¹⁶ Mae zie sù ní buao oosi. Eflaiũ buiɔ b̃usu s̃ìside gbé̃ɛ, ɔ̀ à z̃òlɛ Gibea. Wé̃lɛpideɔ́á Bēyāmɛɛ buiɔnɛ. ¹⁷ Ké à wezù, à nibɔ̀ è kàlɛ g̃aaɛ, ɔ̀ à nɔ̃pi z̃á là à mè: Nlɛ gé má ní? N bɔ̀ má ní? ¹⁸ A wèwà à mè: Wa bɔ̀ Beteleũ, Yuda buiɔ b̃usuue, ɔ̀ wáɛ tá Eflaiũ buiɔ b̃usu s̃ìside léwa. Ma bɛn we. Ma ge Beteleũɛ, ɔ̀ máɛ tá bɛ sa, ɔ̀ gbēe i ma dilɛo. ¹⁹ Wá zàa'inaɔ sē ní tàaaɔ ṽí, mé mapi ní ma nɔ̃ɛo ní ma z̃ikɛnao wá p̃ɛɛ ní ṽɛɛo ṽí. Wápio n zòblenaɔ, p̃ɔɛ kés̃aawáɔ. ²⁰ Ǿ maezipi mè: Má á dilɛ, mí p̃ó p̃ó á yei kpáwá. Asu i g̃aaɛo fá! ²¹ Ǿ à tàr̃nɔ̀ a bɛ, à sē kpà ní zàa'inaɔwa. Aa gbá p̃ipi, ɔ̀ aa p̃oblè aa im̃í.

²² Aalɛ p̃ɔ̃nake, ɔ̀ wé̃lɛ gbēṽaiɔ̀ m̀ò lía kpépii, aalɛ a gba gbēgbē, aalɛ wiidɔ̀ maezi p̃ó kpépi ṽíwa, aalɛ mɛ: Bɔ̃w̃ɛɛ ní g̃ɔ̃ɛ p̃ó p̃íla n bɛo wà wúɛaàɔ!* ²³ Ǿ uabelepi b̃ómá à mè: Ma gbé̃ɔ̀, ásu yāṽaikɛo. Lá g̃ɔ̃ɛpi p̃ílaaɛ, ásu w̃íyāpi kɛo. ²⁴ G̃ɔ̃ɛpi na ku la ní ma

* 19:22 Daa 19.5

nɛnɔɛ lɛsoo. Mǎ bɔ́ɛ́nɔ, í kɛ́nɔ lá á yeiwa. Ama ásu yǎkpaanlapi kɛ gɔ́ɛpiɛo.† 25 Gbɛ́piɔ i we aà yáio, ɔ Levii buipi bɔ́nɛ́ nǐ a nɔo. ɔ aale aà dààkpakpa nǐ gbāao e ko gè lé sɛ́ia zùò, ɔ aa gbàsa wà aà gbàɛ. 26 Ké ko lé plaade zù, nɔɛpi fɛ̀lɛ gè lèlɛ kpé pó a zǎ kúu kpɛɛlɛ, ɔ a wúlea we e gu dɔ.

27 Ké aà zǎpi fɛ̀lɛ zɛwɛ̀ kɔɔ à dazɛu, ɔ à su è a nɔpi wúlea kpɛɛlɛ, aà ɔ mé didia kpɛɛlɛ bèewa. 28 ɔ a dè: Fɛ̀lɛ wà tá! Ké i aà wea mao, ɔ à aà sɛ dà zàa'ina kpɛ, à dàzɛu. 29 Ké à kà bɛ, ɔ à fɛ̀na sɛ̀, à a nɔ gɛpi zɔ̀ɛzɔ̀ɛ kɔ̀ɔ kuɛpla, à kpàsǎkpàsǎ Isaili bùsuɔ guu píi.‡ 30 Gbɛ́ pó èò píi mɛ̀: Za gɔɔ pó wá Isailiɔ wa bɔlɛ Egipi e gbā, wi yáɛ bee taa eo. A làasooke yápiwa, à gwa lá wá sɛ̀.

20

Isailiɔ zikaa nǐ Bɛ̀yǎmɛɛ buiɔ

1 ɔ Isaili pó aa ku za Dǎ e Bɛɛsɛba nǐ Galada bùsuɔò mò kǎaa Dii aɛ Mizipa nǐ lɛdoũò nǐpii. 2 Isaili bui píi dɔaanaɔ zɛ̀zɛ balu guu we nǐ zǐgɔ̀ɔ gbɛ̀ɔn òaasɔ̀ɔo lɛɛ òaa pla (400.000), baade a fɛ̀nda kǎa. 3 A mɔ̀ lè Bɛ̀yǎmɛɛ buiɔ mà Isaili bui kɛniɔ gè Mizipa. ɔ Isailiɔ Levii buipi là à mɛ̀: Yápi dau siuwɛ̀ɛ lá a dɛ. 4 ɔ nɔ pó wa dèpi zǎ mɛ̀: Mapi nǐ ma nɔo wa gɛ ii Gibea, Bɛ̀yǎmɛɛ buiɔ bùsuuɛ. 5 ɔ Gibɛadeɔ fɛ̀lɛmanɔ, aa mò lǎa kpé pó má kúu gwǎ beezi, aa ye ma dɛ. ɔ aa wúlewulɛ nǐ ma nao, à gǎ. 6 ɔ ma a nɔ gɛpi sɛ̀ má zɔ̀ɛzɔ̀ɛ, má kpàsǎkpàsǎ Isaili bùsuɔ guu píi, asa aa wíyǎ vǎi kè wá Isaili bùsuuɛ.

† 19:24 Daa 19.7-8 ‡ 19:29 1Sam 11.7

7 A Isailio, lá á sé à sé. 8 Ǿ gbépii fêlê ní lèdoũo aa mè: Wá gbêe a ta beo. Wá gbêe a ta a be wéleuo. 9 Lá wá ke Gibeadeɔnen ke: Wà gbela wá léleama yá musu. 10 Wà gbéɔ plèplè Isaili buio guu pii, gbèɔn basoo guu gbèɔn kwikwi, gbèɔn òaa soo guu gbèɔn basobasoo, gbèɔn òaasooo lèe kwi guu, gbèɔn òaasooo. Gbépio i ge kùsũa wèele zígɔne, ké aa e gé Gibea, Bèyãme buio bùsuu, aai wiyã pó aa kè wá bùsuu fiaboné. 11 Maa Isailio kàaa pii ní lèdoũo, ké wa gé lélei wélepiwa.

12 Isailio gbéɔ zìzì Bèyãme buio wéleɔ guu pii aa mè: Daa vai pó wa kè á bùsuu sɔ be? 13 A Gibea gbèvãipio kpáwá wá ní dede, wí tàaepi bo wá guu. Ǿ Bèyãme buipio i we ní gbé Isailio yãmào. 14 Aa bèle ní wéleɔ guu aa kàaa Gibea, ké aa zika ní Isaili bui kinio. 15 Goo bee Bèyãme bui fèndadeɔ kàaa gbèɔn òaasooo lèe baasoo ní mèndooe (26.000) ní Gibeadeɔ zígɔ gbèɔn òaa àaɔ ní basoo (700). 16 Gbépio guu zígɔ ɔzedeɔ ku gbèɔn òaa àaɔ ní basoo. Baa miká mendo an gbêe lí gbá ní gbemaɔ à zàwào. 17 Isaili bui kinio sɔ aa zígɔ fèndadeɔ kàaa gbèɔn òaasooo lèe òaa pla (400.000).

18 Isailipio fêlê gè Beteli, ɔ aa gbèa Luawa aa mè: Wá bui kpele mé a gé zikai ní Bèyãme buio káaui? Dii mè: Yuda buio mé aa gé séia. 19 Ké a gu dò, Isailio fêlê gè bòokpà Gibea sae. 20 Ǿ aa bèle gè zikai ní Bèyãme buio, aa zì'opònzì Gibea we. 21 Bèyãme buio bèle Gibea, ɔ aa Isailipio dède gbèɔn òaasooo lèe bao ní plao (22.000). 22 Isailio kɔ gbà sɔ, ɔ aa èa zì'opò gu pó aa pòou yãa lo. 23 Isailieɔ gè lé ɔob Dii ae e oosi, ɔ aa gbèawà aa mè: Wà ea gé zikai ní wá

gbé Běyāmee buiɔ yà? ɔ Dii mè: A gé!

24 ɔ Isailiɔ sò Běyāmee buiɔzi zīgɔɔ plaadepizi. 25 Ké Běyāmee buiɔ bòle Gibea aa mò dàńle, aa Isailiɔ dède lɔ gběɔn òaasɔsɔo lee bao plasai (18.000), amp̄ii fěndadeɔne s̄o. 26 ɔ Isailiɔ fèle gè Beteli nípii, aa zòle lé sòlɔ Dii ae. Aa leyè we e oosi, ɔ aa sa pó wí a pó káteu à tékū ní sáaukpasaɔ ò'o Diiwa. 27-28 Gɔɔ bee Luabaakuarínɔ kpagolo kú we. Eleazaa né Fineasi, Aalona tɔ́na mé sa'ona ũ. ɔ aa yāgbèa Diiwa aa mè: Wà ea gé zíkai ní wá gbé Běyāmee buiɔ yà ge wà kámaboε? ɔ Dii mè: A gé! Má ní naé á ɔz̄i zia.

29 ɔ Isailiɔ gè gbéɔ ùle'ule aa lía Gibelai. 30 Zīgɔɔ àaɔde z̄i aa gè z̄i'òpò Běyāmee buiɔzi lá aa kè yāawa. 31 ɔ Běyāmee buiɔ bòle gè daińle e aa gè kè ní wélewa. Aa nà Isailiɔ dedeawa lán yāa wà lɔ, ɔ aa gběɔn baakwi taa dède Beteli zéu ní Gibea zéuo s̄eu we. 32 Běyāmee buiɔ lé me: Wále ní fu lán yāawa. Isailiɔ s̄o aale me: Wà bàalené, ké aa e ké ní wélewa e zékpaau. 33 Isailiɔ gò ní tía nípii, aa gè z̄i'òpò Baali Tamaa, ɔ Isaili pó uleau bòle ní ulek̄ii Gibea be'ae oi. 34 ɔ Isaili zīgɔ maa gběɔn òaasɔsɔo lee kwio (10.000) gè lélei Gibeaawa a bɔleu. ɔ z̄i pāsíkù, mé Běyāmee buiɔ d̄s̄ yá a ní leo. 35 Dii tò Isailiɔ Běyāmee buiɔ fù. Zibeez̄i Isailiɔ ní dède gběɔn òaasɔsɔo lee baasɔo ní basɔoo (25.100), fěndadeɔne nípii. 36 ɔ Běyāmee buiɔ è wà ní fú.

Isailiɔ gubò Běyāmee buiɔne yāa, ké aa daa gbé pó aa ní ùle'ule Gibea saεɔ ḡau yái. 37 ɔ gbé pó ùle'uleapiɔ bòle ní wāao, aa gè wéleu aa fāaa, ɔ aa wéledeɔ dède ní fěndao míomio. 38 A mo lè Isailiɔ

lekpaai ní gbé pọ ulɛapiɔ yāaɛ aa mɛ: Tó a súdele dà wéleɛ, ³⁹ wápiɔ wá liaa ní wá yanaɔ zilaue.

Běyāmeɛ buiɔ nà Isailiɔ dɛdɛawa, aa ní dɛdɛ gbɛɔn baakwi taawa, ɔ aa mɛ: Wále ní fu lán káauwaɛ. ⁴⁰ ɔ telu fɛle wéleu. Ké Běyāmeɛ buiɔ sù ní kpe gwà, aa è telu gbá dau. ⁴¹ Isailiɔ liaamá, ɔ gili gè Běyāmeɛ buiɔ, ké aa è yá ní lé yái. ⁴² ɔ aa èa lé bàale Isailiɔne, aa sèle gbáa oi, ɔ wà pèmá ní zio. ɔ Isailiɔ bòle ní wéleɔ guu, aa ní dɛdɛ we. ⁴³ Aa koezònízi, ɔ aa pèmá, aai zené e aa gè ní lé Gibea gukpe oi. ⁴⁴ Běyāmeɛ buiɔ gága we gbɛɔn òasɔsɔ leɛ bao plasai (18.000), zígɔne nípii. ⁴⁵ An gbɛɔ èa bàalè sèle gbáau e aa gè tàò Limɔ gbe oi, ɔ Isailiɔ ní kònaɔ dèdɛ zéɔ guu gbɛɔn òasɔsɔ leɛ sɔo (5.000). Aa ní gbesèle e Gidoũ, aa ní dɛdɛ we lɔ gbɛɔn òasɔsɔ leɛ pla (2.000).

⁴⁶ Zibeezi Běyāmeɛ bui fɛndade pọ gága píi kà gbɛɔn òasɔsɔ leɛ baasɔo (25.000), zígɔne nípii. ⁴⁷ An gbé pọ aa èa bàalè sèle gbáau aa tà Limɔ gbe kíi bò gbɛɔn òaa àaɔ. Aa kè we mɔ síiɛ. ⁴⁸ ɔ Isailiɔ gè Běyāmeɛ bui pọ gò wéle ní wéleɔ dèdɛ ní fɛndao. Aa pọ pọ aa è weɔ dèdɛ píie, gbɛnazinaɔ ní pɔtuɔ, ɔ aa tesò ní wélepiɔwa píi.

21

Nɔweleɛa Běyāmeɛ bui kònaɔne

¹ A mɔ lè Isailiɔ ladà Mizipa aa mɛ: Wá gbɛe a a né kpásá Běyāmeɛ buiewao. ² Aa gè Beteli aa zòle Lua aɛ we e oosi, ɔ aa wii gbáa lè, aale ɔlɔ maamaa ³ aa mɛ: Dii Isailiɔ Lua, bóyái yápi wá lé, ɔ wá bui leɛ do ku gbá lɔo ní?

⁴ Ké a gu d̀̀, aa f̀̀le sa'ok̀̀i b̀̀, ɔ́ aa sa p̀̀ ẁ̀ a p̀̀ kátɛu à t̀̀kṹ ń sáaukpasao ò'owà. ⁵ Ǿ aa m̀̀: Wá Isaili bui kpele mé i mo káawanɔ Dii aeo ni? Asa aa s̀̀ ń Luao yāa aa m̀̀: Gb́é p̀̀ g̀̀ m̀̀í Dii k̀̀í Mizipa, wa ade dɛɛ. ⁶ An gb́é B̄yā́mɛɛ buiɔ k̀̀nɛ́ w̄na, ɔ́ aa m̀̀: Wá Isailiɔ bui lɛɛ do m̀̀dɛ fá. ⁷ Lá wá s̀̀ ń Diio wa m̀̀, wá wá n̄́o kpásámáó, kpelewa wá ke an gb́é p̀̀ g̀̀o no ei? ⁸ Ǿ aa m̀̀: Wá Isaili bui kpele mé i mo Dii aɛ Mizipao ni? Gwa, gb̄ɛe i bo Yabesi Galada à m̀̀ baluuo. ⁹ Aa gb́éɔ d̀̀d̀o, ɔ́ aa è Yabesi Galada gb̄ɛe kú ń guuo.

¹⁰ Ǿ gb́é p̀̀ káaaa weɔ z̀̀g̀o gb̀̀aɛ we gb̄ɛon òaasɔsɔo lɛɛ kuepla (12.000), aa ònɛ́: A ge Yabesi Galadadeɔ dɛdɛ ń f̀̀ndao ń ń noɛo ń ń n̄́o. ¹¹ Tó a ka, à ḡɛo dɛdɛ p̀̀i ń noɛ p̀̀ ḡɛ d̀̀o. ¹² Aa w̄ndia l̄́soo è Yabesi Galadadeɔ guu gb̄ɛon òaa pla, ɔ́ aa t̄̀n̄no ń b̀̀ou Silo, Kanaa b̀̀usu. ¹³ Ǿ gb́é p̀̀ káaaa weɔ gb́éɔ z̀̀, aa g̀̀ awakpà B̄yā́mɛɛ bui p̀̀ kú Limɔ gb̄ɛz̄onɛ. ¹⁴ Zibeez̄i B̄yā́mɛɛ buip̄iɔ s̀̀, ɔ́ Isailiɔ Yabesi Galada noɛ p̀̀ aai ń dɛdɛoɔ kpámá, kási noɛp̄iɔ i p̄ɛmáó.

¹⁵ B̄yā́mɛɛ buiɔ k̀̀nɛ́ w̄na, asa Dii tò gupua b̀̀ Isaili buiɔ guuɛ. ¹⁶ Ǿ balu gb̄ɛz̄oɔ m̀̀: Lá B̄yā́mɛɛ bui noɛɛ ku bo, kpelewa wá ke an ḡɛ p̀̀ g̀̀o no ei? ¹⁷ Sema B̄yā́mɛɛ buiɔ b̀̀su ḡo an gb́é p̀̀ b̀̀o p̀̀ ũ, ké Isaili bui lɛɛ doe su b̄̀dɛo yáí. ¹⁸ Wá e wá wá n̄́o kpásámáó, asa wá s̀̀ ń Luao wa m̀̀ Lua láaiz̄i gb́é p̀̀ a né kpàsā́ B̄yā́mɛɛ buiewawae. ¹⁹ A gwa! Dii dikpe p̀̀ ẁ̀ ke Silo w̄ɛ ń w̄ɛo kà kái. Silo ku Beteli gugb̄antoo oiɛ, zé p̀̀ ì bo Beteli ì gé Sikɛũ gukpe oi, Lebona ḡomidok̀̀i oi.

²⁰ Ǿ aa lɛdà B̄yā́mɛɛ buiɔwa aa m̀̀: A ge ulɛ'ulɛ

vɛɛbuɔ guu, ²¹ ɪɔ gugwagwa. Tó Silo nenɔɔɔ bɔ̀lɛ
 ɔ̀wāi, à bɔ̀lɛ vɛɛbupiu kpakpa, á baade i a pɔ́ kú nɔ
 ũ à taɔ a b̀suu. ²² Tó an maɔ ge an dāɔɔ m̀d̀wá n
 zɔao, wí oné aa gbɛ̀kɛkɛ́, asa wí nɔ eé zí pɔ́ wá kà
 guuo. Lá aame aa népiɔ kpàsāwáo, aa tàae ví ɔɔ.
²³ Ǿ Bɛ̀yāmeɛ buipɔ kè m̀aa. Ké nenɔɔɔ bɔ̀lɛ lé ɔ̀wā,
 ɔ an baade a pɔ́ k̀, aa tàńnɔ n b̀suu. Aa n wéleɔ
 kèkɛ k̀lɛ, ɔ aa z̀leu. ²⁴ Bee gbɛa ké Isailɔ f̀aa Silo,
 an baade tà a b̀suu a gbé́ k̀iɛ. ²⁵ Gɔɔ bee s̃ Isailɔ
 kía vío, yá pɔ́ kè gbé́ ɔ̃ i a pɔ́ kɛ.

Bibeli Luayátaala
The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin
and Nigeria

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9